04
עו"ד אביגדור פלדמן
עוה"ד הפלילי לעולם יחיה
על סף התהום

06
עו"ד פנחס רובין
התקדים בעליון בפרשת
אלוביץ' בזק

07
עו"ד ששי גז
הלקוח הודה,
שיחזר ויצא זכאי

הפרקליטים

יוני 2018

מאחורי הקלעים של עולם המשפט

TheMarker
המחלקה המסחרית

חו"ל זה לא מקום. חו"ל זה אווירה.

מלון ריץ-קרלטון הרצליה היוקרתי,
מזמין אתכם ליהנות מאווירת חו"ל
מושלמת ורמת אירוח אקסקלוסיבית

להזמנות: 09-3735555

THE RITZ-CARLTON

HERZLIYA

מלון ריץ-קרלטון שומר לעצמו את הזכות לשנות מחירון מעת לעת. המחירים הינם כוללים מע"מ. ט.ל.ח

תוכן העניינים

04 **דעה:**
על בדידותו של עוה"ד הפלילי
| עו"ד אביגדור פלדמן

06 **עוה"ד פנחס רובין וליאור פורת:**
תקדים שיקול הדעת העסקי בעליון
| גלית שפיר

07 **עו"ד ששי גז:**
מדוע זכה לכינוי "ששי זיכויים"?
| גלית שפיר

08 **עו"ד ברק פלאט:**
העסקה הגדולה של ההיי-טק הישראלי
| גלית שפיר

09 **עו"ד רוני כהן פבון:**
המהפכה הקריפטוגרפית
| גלית שפיר

10 **עו"ד ישראל קליין:**
מדוע פליליסט חייב להיות יצירתי?
| גלית שפיר

11 **עו"ד ירון גיגי:**
זיכויים בתיקים פליליים מתוקשרים
| גלית שפיר

12 **עו"ד דוד נרודצקי:**
על תיקי גירושין ומאבקי משמורת
| גלית שפיר

13 **עו"ד ד"ר חיים שטנגר:**
איש הבג"צים שעשה היסטוריה
| גלית שפיר

14 **עו"ד ארז אבוהב:**
טיפול בתלונת שווא על הטרדה מינית
| גלית שפיר

15 **עו"ד אשר חלד:**
בכל הצמתים בתחום דיני העבודה
| גלית שפיר

16 **עו"ד יוסי לוי:**
על הסכמי מימון פרויקטי תשתית בישראל
| יובל גמליאל

17 **עו"ד רון ברנט:**
על רשלנות והפרת חובת האחריות
| יובל גמליאל

18 **עו"ד טל איטקין:**
פס"ד תקדימי שאישר שיימינג לסרבן גט
| גלית שפיר

19 **עו"ד יעל גיל:**
פסק דין תקדימי על משמורת משותפת
| גלית שפיר

20 **עוה"ד קרן ברק ומרק לייזרוביץ:**
פיצויים כנגד כל הסיכויים
| גלית שפיר

21 **עו"ד (רו"ח) תהילה ששון:**
אסטרטגיה של מיסוי
| גלית שפיר

22 **עו"ד דניאל בכר:**
תביעות לשון הרע בעידן החדש
| גלית שפיר

TheMarker
המחלקה המסחרית

ייזום וניהול: פרידמן יחסי ציבור, Einat@friedmanPR.co.il | **עורכת אחראית:** עינת פרידמן | **עורך ראשי:** יואל צפריר | **עורכת:** גלית שפיר | **כתיבה:** גלית שפיר, יובל גמליאל | **עיצוב:** אנה גלשטיין | **מנהלת הפקה:** יפית גרונדשטיין | **מנהלת מחלקת מוספים מיוחדים:** ארז אכטל, ereza@haaretz.co.il | **מנהלת המגזין:** נטליה מיליאבסקי, natalia.milyavsky@haaretz.co.il | **מנהל סטודיו הארץ:** בני דניאל | **עיבוד תמונה:** עיתון הארץ | **מודעות:** סטודיו הארץ | **דפוס:** גרפופרינט הארץ | **דה מרקר המחלקה המסחרית:** שוקן 21, תל אביב, טל' 03-5121188, פקס: 03-5121170

זכויות היוצרים על תצלומים המופיעים במוסף זה שייכות למאגר התמונות shutterstock (אלא אם צוין אחרת).
המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות. המערכת מבקשת להבהיר כי המוסף הינו פרסומי ואין לראות במאמרים ו/או במודעות המלצה מכל סוג שהוא.

צילום: סם יצחקוב

קוראים יקרים,

במהלך 70 שנות המדינה, ידענו אין ספור שערוריות משפטיות עם ניחוח פוליטי, חברתי או עסקי. אך מלבד אותן שערוריות משפטיות, עליהן שמענו בעיקר בתקשורת, אנו נתקלים באופן יום-יומי בסוגיות משפטיות רבות. ההזדקקות לבתי המשפט בארץ היא מן הגבוהות בעולם ואין כמעט אזרח בישראל שלא נזקק לשירותי מערכת המשפט, ובהיעדר מנגנוני גישור אחרים מרבית הסכסוכים מוכרעים בין כותלי בית המשפט.

אם נדבר רגע במספרים, הרי כ- 850,000 תביעות חדשות מוגשות מידי שנה לבתי המשפט בישראל. שופט מנהל בממוצע כ-300 תיקים משפטיים במקביל. ישראל נחשבת לאחת המדינות המובילות בעולם במספר עורכי הדין ובמספר ההחלטות המשפטיות לנפש. אומרים עלינו שאנחנו לא "פראיירים", מסתבר שזה נכון. הנתונים מראים שאנחנו אכן נפגשים הרבה בבית המשפט.

אני מניחה שלא פעם שאלתם את עצמכם איך זה נראה מאחורי הקלעים? מה באמת קורה שם בדלתיים סגורות? איך מנהלים תיקי משפט לעיני המצלמות?

במגזין שלפניכם אני מזמינה אתכם להיכנס אל מאחורי הקלעים של עולם המשפט בארץ. באמצעות המגזין אנו מספקים הצצה לעולם המשפט דרך ראיונות מרתקים עם בכירי המשפטנים בארץ, המספרים כיצד הצליחו להוביל את לקוחותיהם לניצחון כנגד כל הסיכויים ועל אילו תקדימים משפטיים, שעשו היסטוריה ונחרטו בפסיקה הישראלית, הם חתומים.

על מנת להעניק לכם את התמונה הטובה ביותר, פנינו למשפטנים המובילים בישראל, במגוון התחומים: האזרחי והמסחרי, דיני משפחה, ירושות וצוואות, אבטחת מידע, סייבר וטכנולוגיה ועוד. הראיונות עימם משקפים את עולמם ועבודתם של עורכי הדין בישראל.

במגזין זה ביקשנו מהמרואיינים לשמוע: איך זה נראה באמת? מה מניע אותם? על איזה תיק הם גאים במיוחד? כיצד הם מביאים ראיות? מה השתנה בעולם המשפט בשנים האחרונות? ועוד ועוד. קיימנו את הראיונות עם צמא גדול לדעת ולגלות ואני מקווה שאכן הצלחנו לחשוף טפח מרתק מעולמם של הפרקליטים הישראלים.

קריאה מהנה,
שלכם,
עינת פרידמן, עורכת אחראית

נגן הצ'לו הבודד

כל כך שונה עוה"ד הפלילי מעוה"ד האזרחי עד שהעובדה שהם משתייכים לאותו מקצוע מעוררת פליאה עמוקה. אז מדוע בכל זאת הייתי הולך בדיוק באותה דרך אם הייתי צריך להתחיל הכל מחדש? | **עו"ד אביגדור פלדמן**

בתקופת 45 השנים בהן אני עורך דין פלילי, עסקתי, באופן כמעט בלעדי, בהופעות בבתי משפט ובשנים האחרונות בתיקי פשע חמורים, עבירות רצח, עבירות ביטחוניות חמורות, עבירות סמים, עבירות מין ואישומים של ארגוני פשע. כדרכם של רוב עורכי דין הפליליים לא הייתי בררן, אם כי היו לי קווים אדומים. החלטתי, למשל, כי לא אייצג נאשמים בפשעי שנאה, על רקע גזעני או פוליטי. עורכי דין פליליים אחרים לא ייטלו על עצמם לייצג נאשמים בעבירות מין, או בתיקי רצח אכזריים במיוחד או בתיקים שמעורבים בהם ילדים.

לעורך הדין הפלילי מיומנויות שונות לחלוטין מאלה של עורכי דין מסחריים- אזרחיים. כל כך שונה עורך הדין הפלילי מעורך הדין האזרחי עד שהעובדה שהם משתייכים לאותו מקצוע מעוררת פליאה עמוקה. אפשר בהחלט לומר, כי עוה"ד הפלילי מגיע ממאדים - הכוכב האדום, הלוחמני, הזועם, בעוד שעוה"ד האזרחי מגיע מנוגה - לשונו רכה, פניו בדרך כלל לפשרה והוא עושה מאמץ לקירוב הלבבות. ההבדל ביניהם הוא בכל תחום של העיסוק במקצוע - מהתחום החיצוני ועד לפרקטיקה המשפטית.

ראו למשל כמה שונה משרדו של הפלילי מרעהו עורך הדין האזרחי. הפלילי אינו מייחס משקל רב למשרד כיחידה פיזית. לא בהכרח משרדו ישכון במגדלים מפוארים, בכתובות נחשקות, ולעתים תמצא אותו בחלקים המוזנחים יותר של העיר. המשרד קטן, המזכירה אינה ססגונית ומושכת תשומת לב. הוא יעסיק, לכל היותר, שני עו"ד ואולי מתמחה אחד ולמעשה עול העבודה מוטל כולו על כתפיו.

נותן את נשמתו עבור לקוחו

אם ניתן להשוות את ראשי המשרדים האזרחיים הגדולים למנצחים בתזמורת גדולה,שמתפקידם להביא את הכלים המוזיקליים להרמוניה, הרי עוה"ד הפלילי הוא סולן וירטואוז המנגן על כלי אחד.את הופעתו, כשהיא טובה, ניתן להשוות לנגינת הצ'לו של פאבלו קאזאלס, המנגן את הסוויטות לצ'לו של יוהאן סבסטיאן באך, ומלווה את הנגינה השמימית באנחות וגניחות הבאות מלב שבור. עוה"ד הפלילי הוא נגן הצ'לו הבודד, המיוסר, הנותן את נשמתו עבור לקוחו.

עוה"ד האזרחי פועל ממשרדו ההדור, המשמש לו שדה קרב ומפקדה כאחד. הבניין מפואר, הכניסה מרהיבת עין, על הקירות תלויות תמונות של ציירים יידועי שם, המזגן פולט בחרישיות אוויר -בדיוק בטמפרטורה הנכונה. המזכירה נאה, קולה רך, אך לא פלרטטני, שמלתה ההדוקה וריח הבושם העולה ממנה נמצאים מילימטר אחד מן הגבול שבו הבטחה מעורפלת הופכת להצעה מגונה. חדרי השותפים העיקריים מרוהטים בטעם טוב

אביגדור פלדמן | צילום: דוד ושאול רובינסון פלדמן

"מבחינתו של עוה"ד האזרחי הופעה בבית משפט היא כישלון, סוג של תאונה, והוא ימהר ללכת לגישור, לבוררות, או לכל פורום אחר שאינו דומה לקרב גלדיאטורים בקולוסיאום הרומי הלוהט. אך דווקא שם חש עוה"ד הפלילי כמו בבית"

ויקר ולא תמצא שם איזו איקאה חסכונית, כי עורך הדין האזרחי מפגין ללקוחותיו כי הוא אינו חוסך, כי עומד לרשותו תקציב כמעט בלתי מוגבל לפנק ולפנק את לקוחותיו.

יחד עם זאת, מאחורי החזות המפוארת של המשרד האזרחי, נמצא המפעל לייצור שבבי מחשב, הממוקם בסמטה עלובה ברפובליקה העממית של בנגלדש. עשרות עורכי דין שכירים(ובמשרדים הגדולים מאות), לצד שותפים זוטרים מתמחים, סטודנטים, רואי חשבון, מנהלי חשבונות, כולם כלואים בקובות קטנות שבדרך כלל לא יגיע אליהם הלקוח, אלא אם טעה בדרכו לשירותים המפוארים ולפתע פתח דלת והוא רואה מול עיניו עורך דין מזיע, במכנסיים קצרים, מטפחת גדולה שקשרים בארבעת פינותיה על ראשו, והוא שוקד על הכנת בקשה לרישום פטנט לצ'ופצ'יק של הקומקום, שלא יצפצף אלא ישיר אריה של ורדי, הבקשה ממלאת עשרות עמודים של טקסטים, המזכירים כל פטנט שהוצא אי פעם בתחום זה, ונספחים לאין סוף של דיאגרמות ושרטוטים. הלקוח המבוהל ממהר לסגור את הדלת ולהימלט אל הכניסה המפוארת והוא מאמין שזה היה סיוט מוזר שפקד אותו.

ראשי המשרדים הגדולים יגיעו לבית המשפט לעתים רחוקות ביותר, עסקאות יתנהלו בחדרי הישיבות רחבי הידיים, כאשר במהלך הישיבות האין-סופיות יוזמן מזון ממסעדה משובחת, סושי מ"אונאמי" למשל, או הלהיט החדש: עראייס בשר מתובל בעדינות, שנכנס לחצי פיתה לפני האפייה, וככה הוא נצלה על הגריל, או שמא בתנור ממסעדה קטנה שאיש עדיין לא מכיר אותה מחוץ לשותף אנין הטעם, שמכיר את כל המסעדות רגע לפני שהן הופכות המוניות מדי לטעמו.

חיים על קצה התהום

מבחינתו של עוה"ד האזרחי הופעה בבית משפט היא כישלון, סוג של תאונה, והוא מתייחס אליה בהתאם. הוא יגיע לבית המשפט מלווה בפמליה גדולה, בתקווה כי יטיל מורא על יריבו או על השופט. על פניו הבעה של מיאוס קל, אין לו כלי לנגן בו. הסיטואציה בה הוא הוא יכול לסמוך רק על עצמו, זרה לו. הוא מתקשה לקרוא את השופט, לאלתר, לקדם את הבלתי צפוי, והוא ימהר לכל רמז שיגיע מצד השופט ללכת לגישור, לבוררות, או לכל פורום אחר שאינו דומה לקרב גלדיאטורים בקולוסיאום הרומי הלוהט. אך הזירה שבכל שעה עובדים זריזים משליכים עליה חול ים שיספוג את הדם שנשפך, היא ביתו של עוה"ד הפלילי, לעולם יחיה על סף התהום, קיומו תלוי על חוט השערה. כך בחייו הפרטיים וכך בחייו המקצועיים. אין לו לקוחות קבועים, הלקוח מגיע כי שמע עליו בבית הסוהר, או כי ראש ארגון הפשע הדרומי המליץ עליו לראש ארגון הפשע הצפוני. כישלון אחד עלול להמיט עליו שואה. בכל יום בבית המשפט הוא חייב להיות במיטבו, לחקור את עד המדינה כמו שחקר לפני 30 שנה, את עד המדינה שהגיע מארה"ב מלווה בגדוד נושא נשק של אנשי המחלקה להגנת עדים. עליו לשכוח כי רשויות המס רודפות אחריו, כי בנו אינו מדבר איתו, כי גרושתו הטילה עיקול על חשבון הבנק שלו כי לא עמד בתשלומי המזונות, וכי הפסד במשפט עלול להביא אותו למקומות שהוא לא רוצה להיות בהם. כמו צריף עלוב ברמלה, שם יעמוד בפני הבורר הבדואי האגדי, הקובע כי עליו להחזיר ללקוח חצי משכר הטרחה.

אך אם הייתי צריך להתחיל הכל מחדש, הייתי נוטל שוב את הצ'לו הכבד, בנרתיק העור השרוט והחבוט, מעמיס אותו על גבי ויוצא, ברכב הסימקה ללא מזגן, לבית משפט השלום בקריית גת להגן על פורץ שלומיאל, שהשאיר את תעודת הקשיש שלו בזירה. והייתי מוותר ללא רגשי חרטה על משרד מפואר אך חסר נשמה בבניין "אמות המשפט והצדק".

הכותב הוא עורך דין פלילי

מיליון כסאות

מרכז הריהוט לבית, למשרד ולגן

כל מחלקת ריהוט משרדי

ב־30% הנחה

ריהוט לחללים פתוחים בהזמנה לפי מידה

מאורוסיו

אטלס

פלקס גבוה

קמפוס כסא עבודה

סנדרה נמוך

סלבדור טלאים

מרקש אירוח

מרקש אירוח מעוצב

איילנד המתנה

ריקרדו בר

שיבס בר

לומינה בר

אופוריה כורסה מעוצבת

ברקוד כורסאת המתנה

כורסת טרמינל

קטלינה תלת מעוצב

אינגריד תלת מעוצב

בארי כפול

בארי סינגל

מטרופוליס

3,000 מ"ר אולם תצוגה

המבחר הגדול ביותר בארץ!

***6992**

סניף יבנה: רח' דותן 2

סניף חולון: הפלד 50

סניף ב"ש: רח' דרך חברון 4 מתחם הורדוס

שעות פתיחה: א'-ה' 9:00-19:00, ו' 9:00-14:00

מקבוצת רהיטי הכח | מיליון כסאות ב- | וב- YouTube

www.million-kisot.co.il

מיליון כסאות

מרכז הריהוט לבית, למשרד ולגן

כסאות מחשב | כסאות בר | שולחנות מחשב | פינות אוכל | ספות | ריהוט גן | ריהוט משרדי | מחלקה ייעודית לאדריכלים ומעצבים: 050-9292-031

עד גמר המלאי | בכפוף לתקנון | לא כולל הובלה והרכבה | המצבע בתוקף עד ה-31.7.18

תקדים שיקול הדעת העסקי בעליון

ביהמ"ש העליון קבע לפני כשנה בהחלטה תקדימית, שהתנהלותם של נושאי המשרה בבזק, בפרשת רכישת החברה ע"י שאול אלוביץ' באמצעות הפחתת הון, נעשתה בתום לב ולא גרמה נזק לחברה. עו"ד פנחס רובין וליאור פורת ממשרד גורניצקי שייצגו את בזק, מספרים על מאחורי הקלעים של אחת הפרשיות הכלכליות המסעירות של השנים האחרונות | **גלית שפיר**

צילום: יונתן בלום

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד פנחס רובין.
תפקיד: ראש משרד עוה"ד גורניצקי ושות'.
מצב משפחתי: נשוי, אב לשניים וסב לחמישה.
השכלה: תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל-אביב.
חברות בארגונים ציבוריים: חבר בחבר הנאמנים של אוניברסיטת תל-אביב.

צילום: יונתן בלום

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד ליאור פורת.
תפקיד: שותף-מנהל במשרד עוה"ד גורניצקי ושות'.
מצב משפחתי: נשוי ואב לארבעה.
השכלה: תואר ראשון במשפטים ותואר שני במינהל עסקים מאוניברסיטת בר-אילן.

ב שנת 2010 רכשה חברה בשליטת איש העסקים **שאול אלוביץ'** את גרעין השליטה בחברת בזק בתמורה ל-6.5 מיליארד שקלים. לצורך השלמת העסקה, נלקחו הלוואות מהבנקים ומהציבור בסכום כולל של 5.1 מיליארד שקלים, שהיוו 80% מהסכום. במילים אחרות, אלוביץ' הצליח להשלים את העסקה באמצעות מינוף.

שנתיים לאחר מכן, שני בעלי מניות בבזק טענו, כי עסקת הרכישה יצאה לפועל בזכות כספי הדיבידנדים שבזק גייסה מהלוואות והפחתת הון, וכי ההתנהלות הזאת גרמה לנזק כספי של 3.4 מיליארד שקלים. לאחר שטענותיהם לא התקבלו על-ידי דירקטוריון בזק, הם הגישו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשות לתביעות נגזרת (תביעה המוגשת על-ידי בעל מניות או דירקטור בשם החברה במקרים בהם החברה לא עושה זאת, ג.ש). בכתב התשובה, טענה חברת בזק כי מימון עסקאות באמצעות מינוף הינה פרקטיקה מקובלת בארץ ובעולם.

בזק לא התפשרה

בית המשפט נדרש לדון בסוגיה מורכבת בתחום דיני התאגידים: המתח בין מייסדי החברה ובעלי המניות שלה, שחותרים להשיא את תנובתם ממנה, לבין החברה עצמה שהינה אישיות משפטית בפני עצמה. כפועל יוצא של סיטואציה זו, עולה שאלת הלגיטימיות של השתלטות בעל שליטה על חברה באמצעות מקורות החברה עצמה.

בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון דחו את שתי הבקשות ואימצו לראשונה את הכלל האמריקאי, לפיו אין להתערב בשיקול דעת עסקי שהופעל כדין. **עוה"ד פנחס רובין וליאור פורת** ממשרד גורניצקי, שייצגו את חברת בזק בכל ההליכים, מספרים מה התרחש מאחורי הקלעים של הפרשיה הכלכלית המסעירה של העשור האחרון.

מה היה הטיעון המרכזי שלכם במשפט?

"הדגשנו שבזק לא 'התפשרה' על צרכיה בעת שנטלה הלוואות או חילקה דיבידנדים, אלא ההיפך היה הנכון, ושהחלוקה היטיבה עם כלל בעלי מניות החברה, קטן כגדול. העדים וחוות דעת מומחים המחישו את איתנותה הניכרת של בזק, אשר במקביל לחלוקותיה המשיכה לבצע השקעות בסכומי עתק בתשתיות שלה, בביסוס עתידה ובשמירת מבנה הון מאוזן".

מה הייתה המורכבות המשפטית בתיק?

"בהיבט העובדתי, התיק עסק בהפחתת הון חסרת תקדים בהיקף של שלושה מיליארד שקלים, שנעשתה לראשונה בישראל בשישה תשלומים (מנות) על פני שלוש שנים (תשלום הדיבידנדים התבצע באמצעות הפחתת ההון ולא מרווחים עודפים, ג.ש). בהיבט המשפטי, הנסיבות הייחודיות של התיק הובילו לליבון שאלות שלא נדונו קודם לכן בפסיקה, כגון האם ניתן בכלל לבצע הפחתת הון "בתשלומים"? האם ניתן לעצור הפחתת הון שאושרה בבית המשפט? האם כלל שיקול הדעת העסקי חל בחלוקות בכלל ובהפחתת הון בפרט? האם ומתי ייחשב בעל שליטה בחברה כבעל עניין אישי בחלוקת דיבידנד? ועוד".

איך התכוננתם למשפט?

"ההכנה המשפטית עצמה התבצעה בשני מישורים: במישור העובדתי-מקצועי של ביסוס איתנותה הפיננסית הניכרת של בזק, שהיה לנו ברור שנידרש לשקף אותה לבית המשפט, כמו גם את העובדה שתנובתה הגדולה של בזק לבעלי מניותיה איננה פוגעת בפעילותה ובהשקעותיה לעתיד. שנית, במישור המשפטי, בו עסקנו בבחינה לעומק של הסוגיות המשפטיות שהתיק הציף, חלקן לראשונה במשפט הישראלי, לצורך בניית הטיעון בפני בית המשפט".

מהי חשיבות ההחלטה התקדימית על העולם המשפטי והעסקי.

"עד להכרעה הסופית בתיק בזק, כלל שיקול הדעת העסקי אומץ רק בפסקי דין של בתי המשפט המחוזיים, ובחברות רבות שררה אי-וודאות וחשש שמא בית המשפט העליון לא יאמץ את הכלל הזה. ניתן לקוות שכעת, לאחר פסיקת בית המשפט העליון, יוסרו החששות שהקשו על קבלת החלטות עסקיות שהן לטובת החברות".

הקפדה על מקצוענות משפטית

משרד גורניצקי חוגג בימים אלה 80 שנה להיווסדו. הוא מדורג בעקביות על-ידי מדריכי הדירוג הבינ"ל כאחד ממשרדי עורכי הדין המובילים והיוקרתיים בישראל המלווה עסקאות ותיקים מהמורכבים במשק. מאז הקמתו מעורב המשרד ברבות מן העסקאות המורכבות והגדולות במשק הישראלי ונוטל חלק משמעותי בפיתוח המשפט והכלכלה בישראל. המשרד פועל בגישה רב-תחומית ייחודית המעניקה ללקוחות, הישראליים והזרים, את המעטפת המשפטית המלאה לפעילותם העסקית. לעורכי הדין במשרד ניסיון עשיר במגוון תחומי המשפט המסחרי ובהם מסים, ליטיגציה, מיזוגים ורכישות, הייטק, תאגידים, נדל"ן ועוד, המסייע בידם להעניק ללקוחות המשרד שירות באיכות הגבוהה ביותר, תוך שילוב יצירתיות ומקוריות משפטית והתמודדות עם אתגרים עסקיים ומשפטיים מורכבים. המשרד מונה כיום כ-220 משפטנים מתוכם כ-55 שותפים.

מהי השיטה הטובה ביותר לנצח תיק משפטי?

"אין, כמובן, מתכון לניצחון בתיק משפטי, אך יש מספר אלמנטים חשובים שעשויים לסייע להשגת הניצחון ושעליהם אני מקפידים במשרדנו: הקפדה על מקצוענות משפטית, לימוד יסודי של התיק על כל פרטיו, קריאטיביות וחשיבה מחוץ לקופסה".

הודה, שיחזר ויצא זכאי

זה נראה כמו עוד תיק בתאונת "פגע וברח" שבסופו הרשעה בטוחה. אחרי הכל, הלקוח הודה ושיחזר. אך כנגד כל הסיכויים, עו"ד ששי גז הוביל לזיכויו וביהמ"ש אף מתח ביקורת קשה על התנהלות המשטרה בחקירה. לא סתם זכה גז, מבכירי הפליליסטים, לכינוי "ששי זיכויים" | **גלית שפיר**

ששי גז | צילום: עופר וקנין

יום האחרון של החופש הגדול בשנת 2012 יצאה קבוצת צעירים לאימון ריצה שגרתי בחולות גבעת ברנר. טרקטורון שנסע באזור פגע בקבוצה, פצע שתי נערות באורח בינוני ונמלט מהזירה. אחת הפצועות היתה טיגיסט ביטאו בת ה- 15, אלופת הארץ בריצת שדה. מפקד מרחב השפלה, תת-ניצב שמעון בן הרוש, מינה צוות חקירה מיוחד (צח"מ). חקירה ראשונית העלתה, כי הטרקטורון נראה זמן קצר לאחר התאונה בכניסה למושב בית אלעזרי, הממוקם שלושה ק"מ ממקום הדריסה. באמצעות מצלמות אבטחה אותר נוסע הטרקטורון, יניב פיירובוסקין. הוא הכחיש כל מעורבות לתאונה, אך לאחר עשרה ימי חקירה ממושכת הוא נשבר, הודה ושיחזר.

חילצו הודאה בכל מחיר

לכאורה מדובר היה בעוד תיק של הרשעה בטוחה בעבירות של גרימת חבלה חמורה, תקיפה חבלנית, שיבוש הליכי משפט והפקרה אחרי פגיעה עם צפי לעונש של מספר שנות מאסר. אלא שהתיק הגיע לידיו של עו"ד ששי גז, מבכירי עורכי הדין הפליליים, שהצליח להוכיח, כנגד כל הסיכויים, כי הלקוח שלו חף מפשע. השופטת רות לורך, מבית המשפט המחוזי בלוד, כתבה בפסק הדין: "קשה להשתחרר מהתחושה, שחוקרים השקיעו מאמץ רב בחילוץ הודאה מנאשם כמעט בכל מחיר, מאחר שהיו משוכנעים שהוא הדורס, ולא השקיעו מאמצים באיתור חשודים אחרים".

איך הצלחת להוביל לזיכוי אחרי שהלקוח שלך כבר הודה ושחזר?

"מייד עם קבלת התיק לטיפולי יצאתי יחד עם **עו"ד עידן שני** ממשרדי לזירת התאונה וביצענו שחזור של התאונה מבחינת רצף האירועים הכרונולוגי. התגלה פער לא הגיוני בין הזמנים שבהם דווח על התאונה למד"א לבין הזמן שבו הלקוח שלי נצפה במצלמות סמוך לזירה. מיד הבנתי שהלקוח שלי חף מפשע והמשטרה חילצה ממנו הודאה שקרית. בשלב השני, עברתי על כל החומר המשטרתי בהם תמלילי החקירות והצילומים מחדרי החקירות ומהשחזור בזירת התאונה. הסתבר כי יום לפני ההודאה הופעלו על הלקוח שלי מכבש של לחצים, איומים ומתן הבטחות שווא. החוקר הטיח בפניו שהוא צפוי לשנות מאסר רבות ולחץ עליו כי הודאה תוביל לשחרור המיידי לארוחת החג ושינוי סעיפי האישום מעבירות פליליות לעבירות רק בתחום התעבורה. הוכחתי בבית המשפט שהמשטרה ביצעה תרגיל חקירתי, ובזמן מתן ההודאה הוא עדיין היה נתון להשפעת הלחצים הבלתי סבירים שהופעלו עליו להודות בפשע שלא ביצע. הפרקליטות טענה כי אדם לא סתם מודה, משחזר ויודע על פרטים מוכמנים".

כיצד התמודדת עם הטענה של הפרקליטות שהלקוח שלך שיחזר את התאונה?

"הוכחתי שבשיחזור הוא מסר פרטים שגויים בהם מסלול הנסיעה ומספר הרצים. טענתי כי הפרטים שנמסרו בשיחזור היו תוצאה של תדרוך שעבר על-ידי השוטרים ופרסומים בתקשורת. בפרקליטות טענו, כי מדובר בשגיאות מינוריות, אך בית המשפט קיבל את עמדתי שהשיחזור בוצע על-ידי מי שלא היה מעורב כלל בתאונה".

שרשרת זיכויים ברצף

עו"ד ששי גז הוא מבכירי הסניגורים, שעל לקוחותיו נמנים משפחות פשע, ראשי ערים, מפורסמים מתחום הספורט והתרבות ועוד. זמן קצר אחרי שפתח את משרדו לפני 36 שנה הוא הוביל ל- 12 זיכויים ברצף, ועל כך הוא זכה לכינוי "ששי זיכויים". אחד מפסקי הדין המפורסמים שלו הוא זיכויו של צבי פישבך, לאחר שהואשם בגניבת מיליונים מ"בזק" ושלושה עדי מדינה קשרו אותו לעבירה.

ספר איך אתה מתכונן למשפט?

"בשלב הראשון, אני ועו"ד נוסף מהמשרד מעיינים, כל אחד בנפרד, בחומר החקירה. לאחר בחינה מדוקדקת של העדויות, אנו עורכים סיעור מוחות, מנתחים את התיק ומחליטים על אופן הטיפול, האם לנהל הוכחות או ללכת על עסקת טיעון. משהוחלט על ניהול הוכחות, אנו יוצאים לזירה, נעזרים במומחים או בחוקרים פרטיים, על פי הצורך, לצורך חיזוק קו ההגנה וביצורו".

מה דעתך על מערכת המשפט בארץ?

"ישנן שתי בעיות מהותיות שחייבים לתת עליהן את הדעת - האחוז הגבוה מדי של הרשעות שווא ומעצרים מיותרים".

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד ששי גז.

שם הפירמה: גז ששי - משרד עורכי דין.

שנת ההקמה: 1981.

תחום פעילות: הלבנת הון, שוחד, פלילי, ייצוג בתיקי סמים, אלימות, רצח, גרימת מוות ברשלנות, עבירות מין, מרמה, רכוש, צווארון לבן, ריגול ועבירות צבאיות. מרצה מבוקש בתחום הפלילי לעורכי דין, סטודנטים, גופים ממשלתיים וציבוריים ועוד.

לקוחות מפורסמים: ראשי משפחות הפשע יעקב אלפרון, יצחק אברג'יל וריקו שירזי, דוד ערן, מרגלית צנעני, ריקי גל, חנה לסלאו, אביו של אייל גולן, שחקני הכדורגל אלירן עטר ושמואל רוזנטל, ננסי ברנדס, גדי סבן, חנן גולדבלט, החייל שוקי בסו, רוצח נהג המונית דרק רוט, פרשת סימנס, פרשת פואד בן-אליעזר.

מצב משפחתי: נשוי + 2.

השכלה: בוגר משפטים מאוניברסיטת תל-אביב.

תחביבים: ספורט, מוסיקה, תיאטרון, אמנות ויודאיקה, ארכיאולוגיה וקריאה של ספרי פילוסופיה יהודית.

במה הייתה עוסק אם לא היית עו"ד: "מדען או ארכיאולוג".

העסקה הגדולה של ההיי-טק הישראלי

מנכ"ל אינטל, בריאן קרזניץ' ומייסד מובילאיי, אמנון שעשוע בנאום הפתיחה של תערוכת ה-CES בווגאס | צילום: באדיבות אינטל

עו"ד ברק פלאט, ממשרד יגאל ארנון ושות', שליווה את חברת אינטל העולמית בתהליך הרכישה של חברת מובילאיי, מספר על העסקה התקדימית, שדרשה פתרונות יצירתיים וחשיבה מחוץ לקופסה | **גלית שפיר**

קראת סוף המאה הקודמת **פרופ' אמנון שעשוע וזיו אבירם** הקימו חברה קטנה בירושלים בשם מובילאיי, שעסקה בפיתוח מערכות למניעת תאונות דרכים. הטכנולוגיה שנחשבה פורצת דרך מותקנת כיום בלמעלה מ-20 מיליון מכוניות ברחבי העולם. המערכת החדשנית יצרה עניין רב בעולם וגם בקרב בכירי חברת אינטל, שהקימה מחלקה מיוחדת לתחום הרכב האוטונומי. בשנת 2016 החל מו"מ חשאי בין שתי החברות, שבסיומו נמכרה חברת מובילאיי לאינטל בסכום-שיא של 15.3 מיליארד דולר - עסקת הרכישה הגדולה ביותר בתולדות ההיי-טק הישראלי. **עו"ד ברק פלאט**, שותף בכיר במשרד עוה"ד יגאל ארנון ושות' המלווה את אינטל כבר למעלה מעשור בתהליכי הרכישות של חברות ישראליות, מספר על האתגרים שנלוו לסגירת העסקה.

מה היו האתגרים בתהליך הרכישה?

"כבר בתחילת הדרך היה ברור שמדובר בעסקה ייחודית, שדרשה יצירתיות וחשיבה מחוץ לקופסה. האתגר המרכזי נבע מהמבנה הייחודי של מובילאיי - חברה ציבורית הולנדית שנסחרת בבורסה בניו-יורק והינה תושבת מדינת ישראל לצרכי מס. עקב מגבלות החוק ההולנדי, לא ניתן היה להשלים מיזוג בין החברות והפתרון שגיבשנו לצורך השלמת העסקה היה באמצעות הצעת רכש לציבור (הצעה לבעלי המניות לאשר את תנאי העסקה, ג.ש). על-פי החוק ההולנדי, היה צורך בהסכמתם של בעלי מניות המחזיקים לא פחות מ- 95% ממניות החברה. מדובר היה באלפי בעלי מניות שהיה צורך בהסכמתם, ונדיר לגייס אחוז גבוה כזה של בעלי מניות. למזלנו הצלחנו להגיע לרף הנדרש, שאפשר לנו, על-פי החוק, לכפות את תנאי ההסכם על כלל בעלי המניות".

כיצד התבצע המו"מ בין הצדדים?

"במשך חצי שנה עבדו סביב השעון עשרות עורכי דין משישה משרדים מובילים מישראל, הולנד וארה"ב. רק מהמשרד שלנו עבדו על ההסכם כ- 20 עורכי דין במספר צוותים: דיני חברות, מס, דיני עבודה, קניין רוחני, נדל"ן ועוד".

צילום: יורם רשף

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד ברק פלאט.
תפקיד: שותף בכיר במשרד עוה"ד יגאל ארנון ושות'.
מצב משפחתי: נשוי + 4.
השכלה: תואר שני במשפטים.
תחביבים: ריצה, גלישה, רכיבה על אופניים.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "בעל דוכן פלאפל בהוואי".

איך הצלחתם לשמור על סודיות?

"אנחנו כמובן מורגלים בשמירת סודיות בכל העניינים הנוגעים ללקוחותינו, אך מאחר ומדובר בשתי חברות ציבוריות, התהליך כולו לווה בהקפדה יתרה על חשאיות ובחשש גדול מפני הדלפות. כנהוג בעסקאות מסוג זה התקשורת בין עורכי הדין וגורמים נוספים שהיו מעורבים בסוד העניין התנהלה בחשאיות מוחלטת תחת שם קוד".

ספר לנו על התחושות האישיות שלך בכל התהליך?

"זה היה מאוד מרגש עבורי ואני גאה מאוד על הזכות שניתנה לי ולמשרד להיות שותפים לעסקה היסטורית בעלת השפעה אדירה על הכלכלה הישראלית ועל ענף התחבורה האוטונומית בישראל ובעולם כולו".

לתמרץ עובדים להישאר בחברה

משרד יגאל ארנון ושות' מספק שירותים משפטיים כוללים לבסיס לקוחות רחב, הכולל חברות בינלאומית ("Fortune 500") וחברות בינלאומיות אחרות, בנקים מקומיים וזרים, מוסדות פיננסיים, קרנות הון סיכון וקרנות השקעות פרטיות, חברות הזנק (emerging growth companies), קבוצות משקיעים, גופים ממשלתיים, ויחידים. המשרד מייצג לקוחות ממגוון רחב של תחומים, בין היתר, טכנולוגיית מידע, תוכנה, אלקטרוניקה, אינטרנט, בנקאות, נדל"ן, תרופות, ביוטכנולוגיה, אביזרים ומכשור רפואי, אנרגיה (כולל אנרגיה סולארית וקלינטק), טלקומוניקציה, ביטוח, תחבורה ותעופה, מוצרי צריכה ועוד. **עו"ד ברק פלאט** הצטרף למשרד עורכי הדין יגאל ארנון ושות' בשנת 1999, וכעבור כשנה מונה לשותף. הוא מתמחה בייצוג חברות פרטיות וציבוריות, משלב ההקמה ועד לשלב האקזיט. ב- 20 השנים האחרונות הוא ייצג מאות לקוחות בעסקאות השקעה ועסקאות מיזוג ורכישה, הן ייצוג חברות בינ"ל ברכישת חברות ישראליות והן ייצוג חברות ישראליות במכירתן לחברות ענק זרות, כגון Yahoo, Apple, eBay ועוד.

כמי שהיה שותף לעסקאות רבות, שתף אותנו איך מתנהל התהליך?

"בשלב הראשון מתנהלות שיחות חשאיות בין גורם בכיר של החברה הרוכשת למנכ"ל החברה הישראלית. במידה וישנה התעניינות נחתם בדרך כלל זיכרון דברים, שבו מסכמים את עיקרי העסקה כמו סכום המכירה, שיפוי ועוד תנאים מהותיים. בשלב השני, מתנהל תהליך גילוי נאות של מצבה הפיננסי והמשפטי של החברה הנרכשת. התהליך מלווה על-ידי עורך דין ורואה חשבון, שבודקים את ההסכמים המסחריים, הסכמי העבודה, הפרוטוקולים של הדירקטוריון, פיתוח הטכנולוגיה ועוד. במקביל, עורכי הדין מכינים את הסכם המיזוג. "בעסקאות של רכישת חברה טכנולוגית ישנו אינטרס מובהק של החברה הרוכשת להשאיר את העובדים המרכזיים למספר שנים, ולכן במקרים שבהם חלק מהמניות נמכרות על-ידי אותם עובדים, יש לא מעט עסקאות שהרוכש מפקיד חלק מהתמורה של עובדים אלה בנאמנות, אשר משוחררת להם לאחר תקופה מסויימת שנשארו בחברה. יש כמובן דרכים נוספות לתמרץ עובדים רגילים להישאר בחברה, כמו הענקת אופציות בחברה הרוכשת וכדומה".

מהי המומחיות הייחודית שנדרשת מעורכי דין שמלווים עסקאות מורכבות?

"נדרש ידע מעמיק בחוק, יכולת כתיבה באנגלית ויכולות גבוהות של ניהול הצוותים השונים ששותפים להכנת ההסכם".

במה שונה הטיפול המשפטי בעסקאות גדולות לעומת עסקאות קטנות יותר?

"בדרך כלל דווקא בעסקאות גדולות המו"מ להשלמת התהליך קל יותר, מאחר ומדובר בסכומים גבוהים שמייצרים תמריץ למוכרים לשתף פעולה. לפעמים זה דווקא העסקאות הקטנות יותר, שבהן המוכרים לא מרוויחים או אף מפסידים, מהוות את האתגר הכי גדול משום שבעסקאות אלה לא פשוט לגייס תמיכה ושיתוף פעולה מהמוכרים או מהצוותים שלהם".

המהפכה הקריפטוגרפית

בשנת 2018 גוייסו 10 מיליארד דולר באמצעות הנפקת מטבעות וירטואליים. עו"ד רוני כהן פבון, שותף במחלקת המסחר האלקטרוני והקריפטו בהרצוג פוקס נאמן, סבור שמדובר במהפכה שצוברת תאוצה ואומר: "בתקופה האחרונה גם חברות ציבוריות בנאסד"ק שוקלות להטמיע מטבעות וירטואליים כאמצעי תשלום" | **גלית שפיר**

חברת הסטארט-אפ הישראלית בנקור (Bancor), המפתחת פרוטוקול ליצירת נזילות והמרת מטבעות וירטואליים, גייסה לפני כשנה 153 מיליון דולר תוך שלוש שעות. שיטת גיוס ההון: הנפקת מטבעות וירטואליים (Initial Coin Offering - ICO), במסגרתה מוכרת החברה מטבעות וירטואליים (אסימונים) לציבור, הניתנים למימוש בפלטפורמה של החברה. הקשר בין המשקיע לחברה נעשה על גבי תשתית טכנולוגית המאפשרת את הנפקת האסימונים באמצעות חוזה חכם, אשר רק לאחר שמולאו תנאיו, מחלק אותם לרוכשים.

על-פי הערכות, סכום הכסף שגוייס בעולם באמצעות הנפקות ICO עומד על כ- 10 מיליארד דולר (עד ליוני 2018), עלייה בשיעור של 150% ביחס לכלל הגיוסים בשנת 2017. ההערכה היא, לכל שנת 2017, מחזור שנתי של כמיליארד דולר.

אי-וודאות רגולטורית

עו"ד רוני כהן פבון, שותף במחלקת המסחר האלקטרוני והקריפטו במשרד עוה"ד הרצוג פוקס נאמן, אומר כי "מדובר במהפכה שצוברת תאוצה ונוגעת לדבר הבסיסי ביותר - לראשונה בהיסטוריה מתאפשרת העברת ערך בין א' ל-ב' ללא מתווכים, על גבי רשת האינטרנט. בתקופה האחרונה, חברות ציבוריות הנסחרות בנאסד"ק שוקלות להטמיע מטבעות וירטואליים כאמצעי תשלום, אחרי שהבינו את הפוטנציאל של בשורת הבלוקצ'יין".

מה היתרונות בשיטת הקריפטו?

"הטרנזקציות נרשמות באופן מקודד על גבי בלוק מוצפן ושרשרת הבלוקים הללו היא למעשה הבלוקצ'יין, המתעדכן במקביל במיליוני מחשבים המחוברים אליו, באופן שמונע שינוי או מחיקה באופן רטרואקטיבי".

מה מניע חברות לבחור בשיטת גיוס ההון הזאת?

"הם מתלהבים מהרעיון, מהחופש הרגולטורי הקיים ברוב מדינות העולם ומההזדמנות לגייס הון משמעותי, במיוחד לעומת שיטות הגיוס המקובלות האחרות. מדובר ביזמים מכל ענפי המשק ולא רק היי-טק: נדל"ן, תקשורת, חברות ביומד, הימורים ועוד".

מה הסכנות הקיימות בגיוס כסף בשיטה זו?

"מבחינת החברה שמעוניינת לגייס הון בשיטה זו, יש לקחת בחשבון שמדובר בשוק שפועל באי-וודאות רגולטורית. עבור הרוכש, הסיכון העיקרי הוא חשש לאובדן ההשקעה בשל ערכו הספקולטיבי של המטבע הווירטואלי. פעמים רבות, שיטת גיוס זו מלווה בפרק זמן ארוך ממועד ההנפקה ועד להשקת המוצר והשימוש במטבעות. כתוצאה מכך, נוצר שוק משני משמעותי, במחזורים של מיליארדים ביום, המתנהל בצורה ספקולטיבית ושאינה תואמת בהכרח את מצבן של החברות המנפיקות. כתוצאה מכך, משקיעים עלולים להפסיד חלק גדול מכספם".

צילום: מושיק ברין

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד רוני כהן פבון.
מצב משפחתי: נשוי + 1.
השכלה: תואר במשפטים מאוניברסיטת תל-אביב.
תפקיד: שותף במחלקת המסחר האלקטרוני והקריפטו בפירמת הרצוג פוקס נאמן.
שנת הקמה: 1972.
פעילות המשרד: הרצוג פוקס נאמן הינו משרד עורכי הדין המוביל והגדול ביותר בישראל לשנת 2018, לפי מדריכי הדירוג BDI ו-DUN'S. המשרד זכה למעמדו היוקרתי בעולם המשפט הישראלי בזכות פעילות ענפה בצמתים המשפטיים המרכזיים, אשר עיצבו את הכלכלה הישראלית, וכיום מתמחה בכל תחומי המשפט המסחרי והמנהלי ומעניק את שירותיו ללקוחות ישראליים ובינ"ל.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "הייתי עכשיו ברוסיה, משדר לכם את המונדיאל".

היישום של טכנולוגיית הבלוקצ'יין בא לידי ביטוי לראשונה ב- 21.1.2009 כתשתית העומדת בבסיס המטבע הווירטואלי ביטקוין. כיום, קיימים בשוק אלפי מטבעות וירטואליים שונים, מתוכם כ- 1,600 נסחרים בשוק המשני. החברה הראשונה שהחליטה לגייס כסף מהציבור באמצעות מטבעות וירטואליים הייתה חברת Mastercoin, אשר גייסה בשנת 2013 סך של 4,740 ביטקוין, בשווי כולל של 474,000 השווים היום למעלה מ-30 מיליון דולר.

שוק ציני ומתוחכם

הנפקות המטבעות הווירטואליים צברו תאוצה עם השקת רשת האת'ריום בשנת 2015, שבעצמה מומנה על-ידי הנפקה שנערכה בשנת 2014. הרעיון מאחורי היוזמה: העסקאות ניתנות למימוש רק לאחר מילוי תנאי החוזה החכם שנקבעו במעמדה הנפקה. מערכת זו מהווה כיום כבסיס למאות הנפקות ה-ICO ברחבי העולם, ביניהן גם חברת טלגרם, אפליקציית העברת המסרים המידיים, שלאחרונה הודיעה על גיוס של 1.7 מיליארד דולר באמצעות הנפקת מטבע וירטואלי משלה.

איך מתבצע גיוס ההון ב- ICO?

"בתחילה, להנפקת ICO צורף מסמך שיווקי (White Paper), המתאר את החברה והתכניות העתידיות שלה, זאת לעומת החיוב בפרסום תשקיף בגיוס בבורסה. לאחרונה, אנחנו עדים לשינוי במסגרתו ה-White Paper הופך יותר דומה לתשקיף ומכיל פרטים הרלוונטיים לציבור המשקיעים כמו: היסטוריית החברה, ההון שגוייס עד למועד ההנפקה, ההון האנושי בחברה, הסכנות בענף ועוד".

מה ההמלצה שלך ליזם או חברה שמעוניינים לגייס כספים באמצעות מטבעות וירטואליים?

"ראשית, לוודא שהעולם החדש והמתווה הזה אכן מתאים לאופי החברה ולצרכיה, ובעיקר, אך לא רק, ליכולת של החברה לעשות שימוש אמיתי בטכנולוגיית הבלוקצ'יין והמטבע במסגרת הכלכלה הפנימית שלה. השוק הופך להיות יותר ויותר ציני ומתוחכם והוא מזהה בקלות את מנצלי ההזדמנות לעומת חברות מבוססות שבאות להגשים תכלית מסויימת. מעבר לכך, חשוב להיזהר בבחירת הגורמים שילוו את ההנפקה, החל מעורכי דין וכלה בחברות השיווק, מגייסי הכספים ועוד, לאור הנגישות הרבה של התעשייה וההנפקות הללו ללקוחות שאינם מתוחכמים. זה מחייב את החברה להתנהל באחריות ובזהירות. לאור המצב של חוסר הוודאות הרגולטורי ובעיות שישנן מול הבנקים בישראל בעניין, מרבית החברות בורחות לפעול באמצעות חברות זרות".

מה הייחודיות שלכם בענף?

"לתפישתנו, ישנה חשיבות שעורכי הדין העוסקים בתחום יהיו בקיאים בטכנולוגיה, בתעשייה, בצרכיה, בשחקנים שמקיפים אותה וייחוו את התעשייה ברמה היום-יומית, ולא רק במובן המשפטי. על כן, חלק גדול ממשאבי הצוות העוסק בתחום במשרד מקדיש, ימים כלילות, על מנת לוודא שאנחנו מעודכנים בכל התפתחויות, הן הטכנולוגיות והן הרגולטוריות, בכל מקום בעולם שעשוי להיות רלוונטי ללקוחותינו".

הזיכוי המפתיע

תיק החקירה נגד מאיר קריאף, שהואשם ברצח של עבריין מחדרה, כלל שלל ראיות נסיבתיות ושני עדי מדינה, שסיפרו כי התוודה בפניהם. עו"ד ישראל קליין, שהאמין בחפותו, הוביל לזיכויו בשתי ערכאות: בביהמ"ש המחוזי ובעליון. "ניהול התיק חייב אותי להיות יצירתי, לחשוב מחוץ לקופסה ולהתנהל כחוקר פרטי" | **גלית שפיר**

ב ליל ה- 11.11.2010 נכנס רעול פנים לווילה בשכונת פולג בנתניה, ולעיניהם של עשרות מהמרים הוא רצח בשש יריות את העבריין **יוסי תורג'מן**. **מאיר קריאף**, בן 28, שהיה מסוכסך עם המנוח, נעצר והואשם ברצח. תיק החקירה כלל שני עדי מדינה, שסיפרו כי קריאף התוודה בפניהם, לצד שלל ראיות נסיבתיות, שקשרו אותו לזירה. **עו"ד ישראל קליין**, סנגורו של קריאף: "מדובר היה בתיק של הרשעה בטוחה, שלנאשם היה צפוי מאסר עולם". כנגד כל הסיכויים, קריאף זוכה פה אחד בבית המשפט המחוזי והזיכוי נותר על כנו גם לאחר שהמדינה הגישה ערעור לבית המשפט העליון. שישה שופטים זיכו את מאיר קריאף, ובהמשך בית המשפט פסק במסגרת תביעה אזרחית, כי על המדינה לפצות אותו במאות אלפי שקלים.

איך הצלחת להוביל לזיכוי?

"מדובר היה בתיק מורכב שכלל ראיות נסיבתיות בהן: עדויות על הימלטותו מהזירה, החלפת בגדים בליל הרצח, העלמת הטלפון הנייד והיעלמות לשבועות. בשלב הראשוני מצאתי אי-התאמות בין הסדר הכרונולוגי של האירועים בזירה לבין ראיות ושקרים מהותיים בעדויות. נתגלה פער משמעותי בתיאור גובהו של הרוצח - עדי ראייה תיארו גובה של 1.90 מ' בעוד שהלקוח שלי תיאר 1.70 מ'. בשלב השני, חיפשתי למי יש מניע ועל מי מנסים לחפות. פניתי למטה הארצי וביקשתי תמונות של חשודים פוטנציאליים. מי שנמצא הכי תואם לתיאור היורה היה **מוריס בר**, שהתברר שהוא בעלה של עדת המדינה **דינה בר** יתח ושותפו העסקי של **שלומי בן סימון**, עד המדינה השני. התיזה שהצגתי במשפט הייתה כי שני עדי המדינה קשרו קשר להפליל את הלקוח שלי כדי לחפות על מעורבותו של מוריס בר, שמת בתאונת דרכים שבועות ספורים אחרי הרצח".

למנוע הרשעה שגויה

אילו הוכחות הצגתם בפני בית המשפט שקורות את מוריס בר לזירה?

"חקירה שביצעתי העלתה כי מוריס בר שהה בליל הרצח בדירתו של עבריין בניגוד לתנאי מעצר הבית. העבריין העיד, לאחר קבלת חסינות, כי מוריס התוודה בפניו על מעורבותו באירוע פלילי וביקש להסתתר. החלטתי להמשיך בקו החקירה ובטיעוני ההגנה טענתי, כי למנוח היו סכסוכים עם לקוחות נוספים. במהלך שלוש השנים שבה ניהלתי את התיק הובאו לדוכן העדים כ-90 עדים, בהם עשרה עבריינים בכירים מהצפון, שסירבו לשתף פעולה, אך היה ברור כי הם מסתירים מידע שהיה חיוני לחשיפת האמת בפרשה".

כיצד התמודדת עם שלל הראיות הנסיבתיות שהיו כנגד הלקוח שלך?

"בודדתי כל ראייה ונתתי לה הסבר לאמפליל. בעניין החלפת הבגדים טענתי כי משקה אלכוהולי נשפך על הלקוח במסיבה, ואחד הנוכחים הוא זה שהציע ללקוח שלי להחליף בגדים. בעניין האופנוע טענתי כי צבע האופנוע של הלקוח שלי בהיר בעוד הרוצח נמלט מהזירה עם קטנוע כהה. בנוסף, טענתי לפגמים מהותיים בהתנהלות החקירה. כך למשל, לא בוצע מסדר זיהוי קולי כנדרש".

מה המשמעות של הזיכוי לעולם המשפט הפלילי?

"שופט בית המשפט העליון, ניל הנדל, קבע בפסק הדין מבחן משפטי חדש, דו-שלבי, לניתוח של ראיות נסיבתיות, שלפיו אם הראיות הנסיבתיות שנקבעו כמוכחות לא יוצרות וודאות בהרשעה ומעלות ספקות ותמיהות כבר בשלב הראשון, לא ממשיכים הלאה לבדיקת גרסת הנאשם, כפי שמקובל, ודי בהן כדי להורות על זיכויו. זהו מבחן ליברלי שנועד למנוע מדרון חלקלק בדרך להרשעה שגויה".

זיכויים שיצרו תקדימים

במהלך 30 שנות הקריירה שלו, עו"ד ישראל קליין הוביל לזיכויים, שיצרו תקדים במשפט הפלילי והובילו להטבה בזכויותיהם של העצירים הפליליים. כך לדוגמא, במשפט של קצין צבא שהואשם באונס בתו, הוכח כי הפסיכולוגית שתלה במוחה של המתלוננת חוויות שלא קרו במציאות. בתיק אחר הוא הצליח להוביל לזיכוי של חבר ברשת של רוצחים שכירים אחרי שבדיקת פוליגרף מצאה שהוא חף מפשע. בית המשפט העליון חייב את המשטרה לערוך את הבדיקה, שעד אז לא שימשה כלי חקירתי.

עד כמה חשוב לך לדעת האם הלקוח שלך אשם?

"חשוב לי מאוד לדעת. במידה ואני מאמין שהלקוח שלי חף מפשע , אלחם למענו, כי ברור לי שהשופטים לא מעוניינים לשלוח למאסר אדם חף מפשע. במידה ואני מבין שהלקוח אשם ויש נגדו ראיות חזקות, אני בוחר ללכת להסדר טיעון במטרה לצמצם את חומרת העונש".

איך מתמודדים עם תיקים פליליים שכוללים עדי מדינה?

"לעדי המדינה יש אינטרסים מובהקים לחמוק מענישה גם במחיר של אמירת שקרים והפללת חפים מפשע. אני פועל כחוקר פרטי במטרה לערער את אמינותם באמצעות מציאת סדקים בעדותם וחוסר ההתאמה בין הגרסה שלהם לבין הראיות החיצוניות. בנוסף, אני מחפש חומרים עליהם בתיקים אחרים ששמם נקשר אליהם, וכאן לא פעם אני נתקל בקשיים מול הפרקליטות, שמסרבת להעביר לידי ההגנה חומרים, קריטיים לחשיפת האמת".

צילום: יח"צ

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד ישראל קליין.
מצב משפחתי: נשוי+3.
השכלה: תואר ראשון במשפטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
תחום עיסוק: פלילי, פשיעה חמורה, פשיעה כלכלית, עבירות צווארון לבן.
שנת הקמת המשרד: 1988.
תחביבים: שחייה, תיאטרון וקולנוע.
חברות בארגונים ציבוריים: כהונה של שבע שנים בבית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין, כולל בתפקיד של אב בית הדין.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "אדריכל או בלש פרטי".

"עם קצת מחשבה והרבה יצירתיות - כל ראייה אפשר לנצח"

טביעת אצבע ומסדר זיהוי נחשבות לשתי ראיות חזקות ביותר כנגד נאשמים בהליך פלילי, אלא שגם לראיות החזקות ביותר יש עקב אכילס. צריך רק למצוא אותו. שוחחנו על כך עם עו"ד ירון גיגי שבשנים האחרונות הצליח להביא לזיכויים בכמה מהפרשיות המתוקשרות והמדוברות בארץ | **גלית שפיר**

הסיפור הבא קרה אמנם לאדם המכונה "ראש ארגון פשע", אך הוא צריך להטריד כל אדם בישראל: ראש ארגון פשיעה, שהיה נתון במעקב צמוד של בלשי המשטרה, נצפה באחד הימים בדרכו למפגש עסקי בבאר-שבע. לטענת השוטרים, במהלך נסיעתו חזרה מן המפגש נזרקה שקית מרכב מלווה שנסע צמוד לרכבו. " האקדח המעשן", קרי הראיה שקשרה אותו אל אריזת הסם אשר הושלכה במהלך מרדף, נדמתה תחילה ככזו שלא תאפשר כל מרחב תמרון להגנה. נטען כי בזכות עבודה מאומצת של מומחי המז"פ המשטרתיים, אותרה טביעת אצבע של אותו ראש ארגון על אריזת הסם שהושלכה במרדף.

לכפור בכל נקודת מוצא

לאור קיומה של טביעת אצבע מרשיעה על שקית הסמים, לא היה זה פלא שהוגש כתב אישום חמור בבית המשפט המחוזי בגין סחר בסמים כנגד אותו ראש ארגון פשע. ההפתעה הייתה כאשר **עו"ד ירון גיגי** הצליח להביא לזיכויו וביטולו של כתב האישום ופועל יוצא לשחרורו מבית האסורים ללא עונש.

כיצד הצלחת להביא לסגירת התיק כנגד הלקוח שלך, כשלפרקליטות הייתה ראייה כל כך חזקה של טביעת אצבע שקשרה אותו למקרה?

"עבודת הסניגור היא לכפור בכל נקודת מוצא שהיא. וגם כאן, אחת מנקודות המוצא של הפרקליטות הייתה שטביעת האצבע שנמצאה כזהה לזו של מרשי נתפסה על השקית שבתוכה הקוקאין. אלא שלאחר בדיקה מדוקדקת שערכתי, התברר כי טביעת האצבע המתאימה לא נלקחה משקית הקוקאין, אלא מידית רכבו של הלקוח שלי. נשמע הזוי שטעויות כאלה יכולות לקרות, אלא שכך היה. מפחידה עוד יותר המחשבה שיתכן שזו בכלל לא הייתה טעות, כי אם אולי מעשה מכוון ..."

איך הגיבו בפרקליטות?

"הם הודו שהייתה טעות, התנצלו ופתחו בבדיקה פנימית. כמובן שהלקוח שלי שוחרר מיד אחרי חודש ששהה במעצר לשווא".

מה הבעייתיות בשימוש בטביעת אצבע?

"קיימת נטייה לחשוב שהתיק סגור כשישנה חוות דעת של מומחה פורנזי המאשר שנמצאה התאמה בין טביעת אצבע של הנאשם לבין זאת שנמצאה בזירת הפשע. אך יש גם מקרים בהם חלות שגיאות בדרך שבה נלקחה טביעת האצבע מהזירה וליקויים בטביעות האצבע שנמצאות במאגר, שאינן תקינות לצורך השוואה".

עורכי דין פליליים נאלצים להתמודד בניהול תיק בבית משפט עם מגוון ראיות פורנזיות ועדויות, שעל פניהן נראה כי ללקוח צפויה הרשעה ושנות מאסר רבות. במהלך הקריירה ארוכת השנים שלו נתקל עו"ד ירון גיגי בתיקים שבהם הצליח להוביל לזיכוי והפחתת העונש בזכות יצירתיות וחשיבה מחוץ לקופסה.

צילום: יח"צ

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד ירון גיגי.
מצב משפחתי: נשוי + 3.
השכלה: תואר ראשון במשפטים.
תחום פעילות: פלילי ועבירות צווארון לבן.
תחביבים: טיולי טבע וספורט.

"תפקידי אינו רק לוודא שהמערכת עובדת בצורה תקינה ולא דורסת את הנאשמים, אלא לנצח את המערכת בכל תיק ותיק. איני מקבל שום דבר כמובן מאליו"

מה קורה כשבידי המשטרה יש ראיות שקושרת את הלקוח לעבירה?

"חשוב במקרים כאלה לבקש מהפרקליטות להציג את אותה ראיה בבית משפט. יש מקרים שבהם מתברר פתאום שהראייה פשוט נעלמה או הושמדה, מה שיכול להוביל לזיכוי. כך למשל, היה לי מקרה של בחור צעיר, שלטענת המשטרה, גידל מריחואנה במשקל של כשני טון. אני טענתי בבית המשפט, כי מדובר היה בכלל בגידול ירקות, בין היתר גידול בזיליקום, וביקשתי מפרקליטות להציג את הראייה בפני בית המשפט. אלא שאז התברר שהגידולים פשוט הושמדו כי לא נמצא מקום לאחסן אותם. כמובן שבתיק הזה האישום על עבירת הסמים נמחק והלקוח ניצל ממאסר ממושך".

איך מתמודדים עם מסדר זיהוי?

"ככל ראייה, גם מסדר זיהוי עשוי להיות מוטה או שקרי והכל תלוי בנסיבות. לעיתים, הדברים הטריוויאליים ביותר הם שמביאים לשיבוש החקירה. הנקודה במסדר זיהוי היא לברר ולמצוא האם ישנו סיכוי שאותו עד, שזיהה את הנאשם במסדר הזיהוי, ראה את הנאשם לפני המסדר באופן שקושר את הנאשם לדבר העבירה. היה לי תיק ניסיון רצח שהראיה המרכזית, עליה התבססה המדינה כנגד הנאשם, הייתה עד שזיהה אותו במסדר זיהוי. אלא שהתברר שיום לפני מסדר הזיהוי, במסגרת דיון המעצר של הלקוח שלי, צילמה התקשורת את הלקוח כאשר פניו גלויות. אותו עד, שזיהה את הלקוח במסדר זיהוי שנערך במשטרה, הודה בבית המשפט, כי הוא צפה בחדשות אותו היום וכך זיהה את הלקוח שלי. כלומר, נוצר ספק שמא זיכרון הנאשם במוחו של העד נצרב לאור הצפייה בתקשורת ולא כתוצאה מהאירוע. גם במקרה זה זוכה הלקוח מכל אשם ושוחרר לביתו".

מה הקשיים בניהול משפט פלילי?

"במדינה שלנו קשה מאוד לנצח ולהשיג צדק. אחוזי ההרשעה הם מהגבוהים בעולם המערבי. לא פעם אתה חש כחייל בודד, למוד קרבות, שנאבק יום-יום בגופים החזקים ממך. לא קל להציג גישה ביקורתית ספקנית, לשחות נגד הזרם, להילחם נגד הפרקליטות, הציבור והתקשרות. הלחץ, לפעמים, הוא אדיר ואינו נסבל. תפקידי אינו רק לוודא שהמערכת עובדת בצורה תקינה ולא דורסת את הנאשמים, אלא לנצח את המערכת בכל תיק ותיק, קטן כגדול. איני מקבל שום דבר מאליו. אני מפקפק, שואל, מאתר סדקים ופרצות ולפעמים מערער על השיטה כולה. וכאשר יש זיכוי או ניצחון, ההנאה גדולה ביותר והיא מתדלקת אותי למרחקים ארוכים".

דרוש - מבוגר אחראי

"בתחום דיני המשפחה חשוב לבחור עו"ד מבוגר ומנוסה, עם יכולת מוכחת בניהול מו"מ וניהול משברים, שיידע להשיג עבור לקוחו את התוצאה הטובה ביותר", טוען עו"ד דוד נרודצקי המתמחה בניהול תיקי גירושין ומאבקי משמורת על קטינים | **גלית שפיר**

שנה: 2014. איש עסקים רוסי ידוע מצא את עצמו נחקר בתחנת המשטרה המקומית בחשד לביצוע עבירות מין כלפי בנו הקטין. העיתוי לא היה מקרי. רק ימים ספורים לפני חשיפת פרשת ההתעללות האם פתחה בהליכי גירושין. ארבע שנים עברו מאז ותיקי החקירה נגד האב נסגרו לאחר שהתברר כי מדובר בתלונות שווא, ובית המשפט פסק כי הילד יועבר לחזקתו הזמנית של האב. "מדובר בהחלטה חריגה ואמיצה של בית המשפט", מסביר **עו"ד דוד נרודצקי**, שמלווה את האב מתחילת הפרשה.

איך חלה התפנית במשפט, שבה האב שנחשד בתחילה באלימות כלפי בנו קיבל חזקה על בנו?

"במשך שנתיים התנהלו בדיקות וחקירות, שבסיומן הוחלט על סגירת כל התיקים נגד האב. שופטי בית המשפט, בכל הערכאות, החליטו על המשמורת הזמנית כתוצאה ממכלול השיקולים ובהם חוות דעת של מומחים מקצועיים והתרשמותם האישית מכל אחד מההורים".

כיצד קרה שהאם הפכה לדמות בעייתית?

"כאשר מתגלות בעיות קשות אצל קטינים עד כדי כך שהמדינה מחוייבת להתערב, הדבר נעשה באמצעות גורמי רווחה ואנשי מקצוע מטעמם, או מטעם בית המשפט. במידה והגורמים המקצועיים מגיעים למסקנה כי טובת הקטינים מחייבת את הוצאתם המיידית, הדבר עובר להכרעת בית המשפט. לאור הממצאים שבפניו, מחליט בית המשפט האם להעביר את הקטינים ולידי מי, וכן כיצד יתבצע הפיקוח והמשך הטיפול בקטין והוריו".

איך ניהלת את התיק?

"ניהול תיק משפחה בעוצמות כאלה זו יכולת ניהול משברים וניהול לקוח ברמה יום-יומית. העצה הראשונה שנתתי ללקוח שלי היתה לנתק קשר עם הילד עד לסיום כל ההליכים. זאת מחשש שהצד השני עלול ליצור פרובוקציות ולטעון תלונות סרק נוספות. גם כאשר צו ההגנה (המרחיק את האב מילדו, ג.ש) בוטל, האב המשיך לשמור מרחק מהאם ומבנו. מדובר היה בהחלטה רגשית קשה מאוד עבור האב".

ניהול חכם ומאופק

עו"ד דוד נרודצקי הגיע לתחום עריכת הדין אחרי שנים שבהם עסק בייעוץ אסטרטגי. בשנת 2006 הוא פתח את משרדו בתל אביב. על לקוחות המשרד נמנים נבחרי ציבור, רבנים ראשיים לשעבר, אנשי עסקים ואוליגרכיים בהם ארקדי גאידמק, בוריס ברזובסקי, נשיא גאורגיה ועוד.

מה ההמלצה שלך לזוג שמחליט להתגרש?

"חשוב להניח בצד את הרגשות והכעסים ולבקש מגורם ניטרלי להיות מעורב בתהליך. באמצעות ניהול חכם ומאופק של המשבר, תוך הסתייעות בגורמים מקצועיים נוספים, ניתן יהיה לסיים את ההליך במהירות ועם מינימום פגיעות לכל הצדדים המעורבים. חשוב גם לבחור עו"ד מבוגר ומנוסה, עם יכולת מוכחת בניהול מו"מ וניהול משברים, שיידע להשיג עבור הלקוח שלו את התוצאה הטובה ביותר".

איך מתקבלות ההחלטות למי יועבר הקטין למשמורת?

"בתי המשפט, שלפתחם עומד נושא משמורת של קטינים, ממנים מומחים וגורמים מקצועיים לבחון את מכלול הנושאים שעולים מהתיק. אנשי המקצוע הללו נפגשים עם כל הצדדים המעורבים ומגישים את מסקנותיהם והמלצותיהם לבית המשפט, אשר יכול לקבל את המלצותיהם במלואם, או בחלקם, בהתאם לשיקול דעתו".

מה ההמלצה שלך לאב שמעוניין לקבל משמורת על ילדיו?

"להסתייע בגורמים מקצועיים וליווי משפטי. לדעת את זכויותיו ולדרוש אותן, תוך ראיית טובת הקטין נוכח המשבר המתחולל סביבו".

כיצד מומלץ להורה להתנהל מול גורמים הטיפוליים על מנת שיזכה בחוות דעת אוהדת שתסייע לו בקבלת משמורת על הילדים?

"ללמוד להקשיב! שאלות והצעות של הגורמים המקצועיים והטיפוליים לא נזקות לחלל האוויר סתם כך. התנהלות נכונה וליווי מקצועי יסייעו במציאת פתרון צודק ונכון, תוך מזעור הנזקים לכל הצדדים המעורבים במשבר המלווה תיקי גירושין בעוצמות גבוהות".

צילום:יח"צ

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד דוד נרודצקי.

שם הפירמה: משרד עורכי הדין נרודצקי בוארון ושות'.

שנת הקמה: 2006.

השכלה: תואר ראשון במשפטים, תואר שני במינהל עסקים וניהול משברים, דוקטורט במערכות מידע.

תחומי פעילות: משפחה, מסים, פלילי צווארון לבן, הלבנת הון, מנהלי.

תחביבים: בישול, מוסיקה קלאסית, צלילה.

פעילות ציבורית: דירקטור בגופים ציבוריים.

אם לא היית עו"ד: "הייתי שף".

איש הבג"צים שעשה היסטוריה

עד שנת 1993 תהליך בחירת השופטים לעליון התנהל בחשאיות מוחלטת. עו"ד ד"ר חיים שטנגר עתר אז לבג"ץ כנגד ההליך הבלתי שקוף וזכה. זו הייתה רק עתירה אחת מני רבות שהגיש לבג"ץ, עתירות ששינו את סדרי העבודה של מערכת המשפט, הממשלה והתקשורת

| **גלית שפיר**

צילום: סם יצחקוב

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד חיים שטנגר.

שם הפירמה: ד"ר חיים שטנגר חברה לעריכת דין.

שנת הקמה: 1984.

תחומי פעילות: מקרקעין, חברות, חוזים, משפט מנהלי (בג"צים ועתירות מנהליות), משפט פלילי (צווארון לבן) וקניין רוחני.

לקוחות מפורסמים: אריאל שרון, אהוד אולמרט, שלמה להט (צ'יץ), ח"כ חיים קאופמן, ח"כ רן כהן, המשורר נתן זך, גידי גוב, דני סנדרסון, נירו לוי, ריטה ורמי קליינשטיין, שלמה גרונין, מנשה קדישמן.

מצב משפחתי: גרוש.

השכלה: תואר ראשון ודוקטורט במשפטים, תואר שני בספרות עברית. עובד בימים אלה על דוקטורט שני בתחום מחשבת ישראל, קבלה וספרות עברית.

פעילויות נוספות: משורר, סופר, מחזאי ודוקטורנט במחלקה למחשבת ישראל באוניברסיטת בר-אילן, לצד הנחיה מקבילה במחלקה לספרות עברית באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

תחביבים: איסוף יודאיקה וציור ישראלי. איסוף ספרים נדירים וכתבי יד בתחומי קבלה, נצרות, כתות ים המלח ושירה עברית.

חברות בארגונים ציבוריים: חבר פעיל בארגון תורמי דם; חבר אקו"ם ואגודת הסופרים; חבר לשכת עורכי הדין.

במה הייתה עוסק אם לא היית עו"ד: "בתחום הוראת היסטוריה יהודית והוראת ספרות עברית באוניברסיטה".

שנה היא 1993. בית המשפט העליון עתיד לשנות פניו. הוועדה לבחירת שופטים התכנסה לבחור את השופטים החדשים, הצפויים לכהן בתפקידם - מאותה נקודת זמן ואילך - למעלה מ- 20 שנה בתפקיד. שני עיתונאים חרוצים, בהם **יואב יצחק**, פונים למשרד המשפטים ומבקשים לקבל את רשימת המועמדים. בעידן של ימינו שדוגל בשקיפות, מדובר בבקשה לגיטימית ומובנית מאליה. אלא שבאותם ימים התנהלה הוועדה בחשאיות מוחלטת ובקשתם נדחתה. הנימוק לסירוב: סעיף 15 לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), שקבע כי על חברי הוועדה תחול חובת סודיות.

כיבוד זכות הציבור לדעת

זה לא נגמר בכך. יואב יצחק ועו"ד ד"ר חיים שטנגר, שייצג את העיתונאי הנוסף, עתרו לבג"ץ נגד משרד המשפטים, בטענה שהתקנה בעניין הסודיות של עבודת הוועדה - שנקבעה בשנת 1984, על-ידי שר המשפטים דאז, משה ניסים - אינה עומדת במבחן הסבירות. בין הנימוקים לבקשה: "כיבוד זכות הציבור לדעת, שנועדה לשרת שלוש תכליות חשובות: קיום ביקורת ציבורית, הבטחת איכות פעולת הוועדה לבחירת שופטים והגנת עניינו האישי של כל מועמד מוצע". הרכב של שלושה שופטים - ד"ר שלמה לוין, אליהו מצא וד"ר מישאל חשין - ביקש את התייחסות משרד המשפטים לעתירה. נילי ארד, ממחלקת הבג"צים ולימים נשיאת בית הדין הארצי לעבודה, השיבה לבג"ץ בשם משרד המשפטים, כי הוחלט לקבל את העתירה באופן חלקי ולשנות את כללי עבודת הוועדה. השינוי שהוצע קבע, כי תחול תקופת המתנה של 21 יום בין פרסום שמות השופטים שנבחרו כבר על-ידי הוועדה, לבין מינויים הרשמי על-ידי נשיא המדינה. בפרק זמן זה יוכל הציבור להגיש הסתייגויות. המדינה סברה כי יש להמשיך להשאיר את דיוני הועדה חסויים בשל פגיעה בצנעת הפרט של המועמדים. עו"ד ד"ר חיים שטנגר ויואב יצחק דחו את הצעת הפשרה.

עתירותיהם של עו"ד ד"ר חיים שטנגר ויואב יצחק נדחו. בפסק הדין שניתן בהסכמתם המלאה של שלושת השופטים נכתב: "מילוי תפקידה של וועדת הבחירות מחייב הימנעות משמות המועמדים המוצעים, שכן חשיפה מראש של שמותיהם תפגע באינטרס הציבורי המרכזי של פעולת הוועדה, שהינו בחירת טובי המועמדים האפשריים".

שלוש שנים לאחר פסיקה זו, מונה צחי הנגבי לשר המשפטים. עו"ד ד"ר שטנגר חידש את פנייתו, ואף איים שאם לא יחול שינוי הוא יגיש עתירה מחודשת לבג"ץ. השר הנגבי, בשיתוף עם נשיא בית המשפט העליון, פרופ' אהרון ברק, החליטו על שינוי עבודת הוועדה לבחירת השופטים. מכאן ואילך נסללה הדרך לפרסום שמות המועמדים לשפיטה.

תאר את התחושה שבקשתך התקבלה אחרי מאבק של שנים?

"תחושה עילאית, שעשיתי היסטוריה והובלתי לשינוי דמוקרטי חשוב. עד אותם ימים כל תהליך בחירת השופטים נעשה בחשאיות מוחלטת. מרבית המינויים נעשו בשיטת 'חבר מביא חבר'".

כיצד ההחלטה לפתוח את דיוני הוועדה לבחירת שופטים לציבור השפיעה על הרכב בית המשפט העליון?

"בעקבות החלטה זו התחילו לדבר על גיוון בהרכב בית המשפט העליון. בפעם הראשונה התחילו לדבר על שינוי הרכב השופטים ומתן ייצוג הולם, על פי מגדר ומגזר".

הנאה אינטלקטואלית צרופה

ד"ר חיים שטנגר הינו עו"ד ותיק עם ניסיון של למעלה מ-35 שנה בתחומים משפטיים רבים בהם: משפט מנהלי, לשון הרע, דיני תאגידים ועוד. הוא מוכר בזכות העתירות שהגיש לבג"ץ, ששינו את סדרי העבודה של מערכת המשפט, הממשלה ועבודתם של עיתונאים. בין העתירות המפורסמות שלו: הכרה לראשונה בחיסיון מקורות עיתונאיים, חשיפת קשרי המשפחה בין פרקליטים מכהנים לשופטים מכהנים וביטול החלטת ראש הממשלה, בנימין נתניהו, בהיותו ממלא מקום שר החינוך, בעניין שינוי הרכבה של הוועדה לבחירת המועמדים לפרס ישראל בספרות.

מדוע בחרת בתחום של הגשת עתירות לבג"ץ?

"מדובר בהנאה אינטלקטואלית צרופה. אתה יושב בדיון מול המוחות הכי מחודדים במדינה ומביא לשינוי, בהלכה הפסוקה ובחוק הקיים".

איך נכון להתכונן ולהצליח בעתירות לבג"ץ?

"מדובר בעבודת הכנה סיזיפית ושחורה, שבה יש לנטרל את הצד הרגשי, להתמקד במציאת תקדימים ולאבחן כיצד המקרה הפרטני יכול לחדש את ההלכה. בהופעה אל מול שופטי בג"ץ חשוב להגיע מוכנים, לדבר ברהיטות, בתמצות ובאינטונציה הנכונה".

"הכנת עתירה לבג"ץ היא עבודה סיזיפית ושחורה, שבה יש לנטרל את הצד הרגשי, להתמקד במציאת תקדימים ולאבחן כיצד המקרה הפרטני יכול לחדש את ההלכה"

תלונת שווא על הטרדה מינית

אחרי מאבק של שמונה שנים זוכה אריה איטח, עובד בכיר בעיריית אשדוד, מתלונות שווא של הטרדה מינית. עו"ד ארז אבוהב, שייצג אותו אומר: "בדיקה העלתה כי שלוש הנשים המתלוננות הן פעילות פוליטיות, שקשרו קשר יחדיו לצורך נקמה" | **גלית שפיר**

צילום: תמר מצפי

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד ארז אבוהב.
מצב משפחתי: נשוי + 2.
השכלה: תואר ראשון במשפטים מהמכללה למינהל.
שם הפירמה: ארז אבוהב משרד עורכי דין.
שנת הקמה: 2014.
תחום פעילות: פלילי וצווארון לבן.
לקוחות מפורסמים: יצחק אברג'יל בפרשת 512, ערן מזרחי הברוקר מסביון, ח"כ לשעבר אמנון כהן, ראש עיריית דימונה.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "כנראה בתחום הביטחוני".

אל"מ (מיל.) **אריה איטח**, שעבד במשך שנים כמנהל מחלקת הביטחון בעיריית אשדוד וגם היה אחראי על ריכוז כוחות החירום בתקופת "עופרת יצוקה", הופתע בוקר אחד לגלות כי מתנהלת נגדו חקירה ביאח"ה. סעיפי האישום שבהם נחשד: עבירות של הטרדת מינית וביצוע מעשים מגונים בשלוש נשים שעבדו תחת ניהולו בתקופות שונות. עם פתיחת החקירה הגלויה הוא נעצר, הובא כבול באזיקים לבית המשפט, שמו פורסם בכלי התקשורת והוגשה בקשה להרחיקו מבניין העירייה. במשך שמונה שנים הוא ניהל מאבק ארוך לטיהור שמו ולפני כשנה בית המשפט זיכה אותו. לאחרונה הוא הגיש תביעת פיצויים של מאות אלפי שקלים כנגד המשטרה ושלוש המתלוננות. עו"ד **ארז אבוהב**, שליווה את איטח מתחילת הפרשה, בתחילה כעו"ד שכיר במשרד של עוה"ד **מנחם רובינשטיין** ובהמשך כשותף, מספר כיצד הוביל לזיכוי.

מיפוי של כל העדים

מה הוביל לתפנית ולזיכוי?

"חקירה מעמיקה של העדויות בתיק העלתה כי קיים קשר בין שלושת הנשים המתלוננות, שחברו יחדיו על מנת לנקום באיטח. בכתב האישום שהוגש לבית המשפט צויין, כי ישנו מידע מודיעיני חסוי, שהוביל לפתיחת החקירה. לאור ההבנה שלנו, כי מדובר בתלונה ממניעים פוליטיים, חשיפת המקור המודיעיני הייתה הכרחית לתיק ההגנה. שופטת בית המשפט השלום באשדוד, **גילת שלו**, קבעה בהחלטה שלאור נסיבות המקרה על הפרקליטות להיעתר לבקשת גילוי הראיה. בפרקליטות סירבו ובעקבות זאת כתב האישום בוטל והוא זוכה. אך כאן לא תם הסיפור. הפרקליטות הגישה ערעור על החלטה זו לבית המשפט המחוזי בבאר-שבע והתיק חזר לשלום, ושם הצלחנו לקעקע את אמינותן של שלוש המתלוננות והוא שוב זוכה".

איך התכוננת לתיק?

"השלב הראשון כלל בחינה מעמיקה של העדויות בתיק. הכנתי מיפוי של כל העדים לפי תפקיד בעירייה, מחלקה ושייכות פוליטית. כבר בשלב הראשון היה ברור, כי מדובר בקנוניה שבה השלוש חברו יחדיו, בסיוע של גורם נוסף, להגשת תלונת השווא. בשלב השני, אספנו את החומרים על המתלוננות כולל התיקים האישיים ותיעוד על התנהגות לא נאותה שלהן בעבודה שהובילה את איטח להעביר אותן מתפקידן. בנוסף, קישרנו ביניהן לבין המקור המודיעיני והירידות הפוליטית נגדו. מכל החומרים שאספנו הבנו שהמפתח לפיצוח הפרשה זה אותו מקור מודיעני, שככל הנראה יש לו אינטרס פוליטי מובהק".

כיצד החקירה והדיונים שנמשכו שמונה שנים השפיעו על הלקוח שלך?

"מדובר באיש ביטחון מכובד, אב שכול, שהפרשה הזאת ריסקה אותו מבחינה אישית, אך הוא הצליח להתמודד ולהילחם. זה לא פשוט".

לא לשתף פעולה עם החקירה

עו"ד ארז אבוהב יוצא מחלקת אבטחת האישים בשב"כ עבר לתחום עריכת הדין הפלילי ועבירות צווארון לבן לפני כעשור. הוא החל את עבודתו בתחום במשרדו של עו"ד מנחם רובינשטיין ובשנת 2014 הוא פתח משרד עצמאי בתל-אביב.

איך נכון להתכונן לתיק שמורכב רק מגרסה מול גרסה, במקרים של תלונות על הטרדה מינית?

"כשמדובר בתלונות עכשוויות, אני מבצע מספר פעולות במטרה לאושש את גרסת הנאשם ולהגיע לחקר האמת. אני מגיע לזירות שבהן נטען לאותם מעשים ובודק איך נראה המקום, מצלם את המקום ויורד לפרטים הקטנים כדי לבחון האם קיים היגיון בתלונה. בחקירה נגדית במשפט, אני מעמת את המתלוננות עם הפרטים ועם חוסר ההיגיון בגרסתן. בנוסף, אני בודק האם היו אנשים מחוץ לאותו חדר ומה הייתה התנהגותה של המתלוננת בסמוך למועד שבו היא טענה לאותם מעשים. האם מישהו ראה אותה מתנהגת בצורה שונה, או האם שיתפה חברה או קולגה במשרד. בהמשך, מאתרים את המניע להגשת התלונה וכך מנסים לערער את אמינות המתלוננת במשפט. יש לא מעט מקרים של תלונות שווא מכל מיני סיבות: נקמה, יריבות כסף ועוד".

מה העצה שלך במקרה שגבר נעצר בחשד לעבירות מין?

"העצה הכי חשובה זה לא לשתף פעולה עם החקירה, ולבקש מייד לראות עו"ד. במקרה שיש רק שמועות והדבר עדיין לא הגיע לחקירה, חשוב לתעד הכל וגם לפנות במיידי לעו"ד. היה לי מקרה של בחור שסיפר לי כי בת זוגתו לשעבר איימה כי תתלונן עליו תלונת שווא אם לא יחזור אליה והכל גם תועד בהודעה בטלפון הנייד. המלצתי לו במיידי להגיש תלונה במשטרה. למחרת היא מימשה את האיום והמשטרה עצרה אותו בחשד לביצוע עבירות מין בבתה של החברה. בעצתי, הוא הציג לחוקרים את התלונה שהגיש והראיות שהיו לו והוא שוחרר במקום ועוד קיבל התנצלות מהמשטרה".

בשנים האחרונות אנחנו עדים לעלייה במודעות בכל הקשור לנושא הטרדות מיניות, מה לדעתך יש לשנות בתחום מבחינת חקיקה?

"קודם כל, אני חושב שהשינוי החברתי הוא מבורך, אבל אין לו נגיעה לעולם המשפט ואסור שזה ישפיע על עולם המשפט. שנית, בפן הראייתי אני חושב שנדרש שינוי ואסור שתתאפשר הרשעת נאשם על סמך עדות יחידה בפלילים".

"האמנציפציה הנשית היא אחד התהליכים החברתיים הכי חשובים במאה השנים האחרונות"

למעלה מ-40 שנה שעו"ד אשר חלד נמצא כמעט בכל הצמתים והסכסוכים המורכבים והמתוקשרים ביותר בתחום דיני העבודה, הסדרי הפנסיה והביטחון הסוציאלי בישראל, כשעל כף המאזניים מונחים לעיתים מיליארדי שקלים. אבל יש סיפור אחד קטן, על אישה אחת אמיצה, שהוא לא ישכח לעולם | **גלית שפיר**

צילום: אירית חכמון

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד אשר חלד.
תחום פעילות המשרד: דיני עבודה.
שנת ההקמה: 1978.
בין לקוחות המשרד: קבוצת "הראל", קבוצת "פז", "פזגז", "עמיתים" - קרנות הפנסיה הוותיקות, קרן הפנסיה "גלעד", "אדמה" מכתשים, פלאפון, בנק יוליוס בר, מדיקל קונסלטנס אינטרנשיונל, סאני - תקשורת סלולארית, חברת גלוברנדס, התאחדות הקבלנים, גזית גלוב, ישראל היום, פלייטיקה, ועד עובדי תרכובות ברום, ארגון עובדי בנק המזרחי, ארגון עובדי מקורות ועוד.
מצב משפחתי: בזוגיות, אב לשניים וסב לארבעה נכדים.
השכלה: תואר במשפטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
תחביבים: אוסף יינות.
חברות בארגונים ציבוריים: יו"ר הוועד המנהל של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב וחבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה. חבר בהנהלת האגודה הישראלית למשפט העבודה ולביטחון סוציאלי וגזבר האגודה.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "ביולוג".

שנה היא 1997. באחת מהקבוצות הע־ סקיות הגדולות במשק התעורר חשד כי אחד הבכירים בארגון מדליף מידע עסקי למתחרים. חקירה פנימית אמנם ניקתה את הבכיר מחשד להדלפה, אך גילתה כי הט־ ריד מינית עובדת זוטרה והתנכל לה כשסירבה להיענות לחיזוריו. העובדת, שחששה להתלו־ נן, החליטה לשים קץ להתעללויות והתפטרה. ראשי הארגון החליטו להעמיק את הבדיקה: החוקרים הפרטיים איתרו את העובדת לשע־ בר, שהסכימה להיבדק בפוליגרף ונמצאה דו־ ברת אמת. בשימוע שנערך לעובד הבכיר הוא טען להגנתו כי "לא קיים יחסי מין עם האישה ההיא", מה שהיה גם נכון. בארגון קיבלו הח־ לטה אמיצה: העובד הבכיר פוטר באופן מיידי ללא זכויות, ההנהלה התנצלה בפני העובדת והוצע לה לשוב לחזור לעבוד בחברה. הבכיר שפוטר הגיש תביעה של מיליונים, שהועברה לבוררות לפני אחד מהשופטים הבכירים בישׂ־ ראל (בדימוס). לאחר שמיעת גרסאותיהם של הצדדים הבורר אימץ במלואן את העובדות כפי שהציגה אותן העובדת. פיטורי הבכיר אושרו והוא חוייב בתשלום הוצאות.

המימד האנושי של המשפט

עו"ד אשר חלד, שליווה את החברה בכל ההליך: "מדובר בהחלטה לא ברורה מאליה, גם ב-2018. צריך לזכור שהאירוע התרחש לפני יותר מ-20 שנה, בתקופה שלא הייתה כמעט מודעות לנושא ההטרדות המיניות, לא היו אז #metoo וחוק למניעת הטרדה מינית. באווירה ששררה באותם ימים, פערי הכוחות העצומים בין המנהל המאוד בכיר לעובדת הזוטרה, קבעו את סיכוייה להתלונן ולנצח בערכאות".

ומה היה מיוחד כל כך באירוע הזה עבורך?

"האירוע הזה התחיל באינטרסים פיננסים גדולים ובתחרות בין גופים עסקיים ענקיים, ונ־ גמר בדמות האנושית. הוא מייצג את מה ששבה את ליבי בעיסוק בדיני עבודה מלכתחילה: המימד האנושי של המשפט. מאחורי כמעט כל אירוע בדיני עבודה, גם הכי מאקרו-כלכלי, הכי עסקי וקר, נמצאים סיפורים אנושיים. על כל היצרים, החולשות והצרכים האנושיים. סיפורה של העו־ בדת הזאת, גם בהיבט האישי וגם בהיבט הציבו־ רי, נגע לליבי וללִיבו של שותפי **עו"ד אלישע שור,** שעבד אתי על התיק. אני חושב שבזכות המפגש עימה ועם הסיפור נהפך משרדנו לארגון רגיש יותר לזכויות נשים. מאז גם פעילות הפרו-בונו שלנו הולכת בכיוון הזה. כיום אנחנו מייצגים בהתנד־ בות נשים חולות סרטן באמצעות עמותת 'אחת מתשע', כאשר במקרים רבים מנסים מנהלים בד־ רכים שונות להיפטר מהן במקום העבודה. לטעמי, האמנציפציה הנשית היא אחד התהליכים החבר־ תיים הכי חשובים במאה השנים האחרונות".

פס"ד שהשפיעו על כלל הציבור

אשר חלד הוא מהמומחים המובילים בישראל בתחום דיני עבודה. הוא עומד מזה כ-40 שנה בראש משרד המונה היום שישה שותפים, ומתמ־ חה בדיני עבודה וביטחון סוציאלי. המשרד מייצג גופים מרכזיים ומובילים במשק ונמצא בצמתים מורכבים של סכסוכי עבודה והסדרים פנסיוניים. ההצלחות המשפטיות של המשרד הולידו גם פסקי דין תקדימיים בבית הדין הארצי לעבודה ובבית המשפט העליון. אחד התיקים המפור־ סמים שלו עסק בנושא קרנות הפנסיה. במשך כעשור התנהלו דיונים בערכאות שונות לפי איזו שיטה תחושב הפנסיה: האם על-פי התקנון שק־ בע את שיטת הממוצעים (השכר הממוצע לאורך כל שנות העבודה), או לפי הסכמים מיוחדים שחתמו עליהם קבוצות עובדים חזקות במשק - המשכורת האחרונה. קרנות הפנסיה, שאותן ייצג משרדו של חלד, טענו כי תשלום פנסיות לחלק מהעמיתים לפי המשכורת האחרונה מפלה לר־ עה את ייתר החברים בקרן ויגרום לגירעונות אקטואריים כבדים. כנגד כל הסיכויים שלוש ער־ כאות שונות קיבלו את עמדת הקרנות.

מה היו האתגרים המשפטיים בניהול התיק?

"משפטנים בכירים מאוד טענו שאין כאן בכ־ לל קייס מאחר והחוזים של הקבוצות החזקות במשק היו חוקיים. אני טענתי שהחוזים וההבט־ חות שניתנו גרמו לפגיעה בתקנת הציבור (מונח משפטי שמבטא את השמירה על הסדר החברתי, ג.ש), הפלו לטובה עובדים חזקים, שהתשלומים עבור הפנסיות שלהם ניתנו להם מתוך קופות גי־ רעוניות ועל חשבון זכויות יתר העמיתים".

מה המשמעות של פסקי הדין?

"החלטות הללו השפיעו על כלל הציבור ומ־ נעו גירעונות עתידיים. בתחילת שנות האלפיים גירעונות קרנות הפנסיה נאמדו ב-80 מיליארד שקלים. אלמלא אותם פסקי דין, הגירעון היה מתקרב ל-100 מיליארד שקל, במונחים של 2003. והרי הממשלה לא נתנה לקרנות ליפול, כך שחסכנו לציבור מיליארדי שקלים שהלכו בסופו של יום (אני מקווה) לבניית בתי ספר, בתי חולים, תחנות משטרה וכבישים".

"התפלת מי-ים - החמצן של המדינה ושכנותיה"

עו"ד יוסי לוי, שהניח את היסודות המשפטיים להסכמי מימון פרויקטי תשתית בישראל, רואה במכרזי ובהסכמי המימון שמשרדו ערך למתקני ההתפלה, את העבודה המשפטית החשובה ביותר בה עסק. "אני גאה מאד על תרומתנו הצנועה לפרויקטים אלה שבלעדיהם אין למדינתנו חיים", הוא אומר | **יובל גמליאל**

צילום: יח"צ

"בעיניי כל מכרז והסכם מימון פרויקטים צריך לשקף שותפות בין שלוש צלעות המשולש: מדינה, זכיין ובנק. ללא איזון ראוי בין אלה יש סכנה שהפרויקטים ייקלעו לקשיים"

חודש מרץ 2004 נפל דבר בישראל. בעקבות בצורות חוזרות ונשנות, אשר הביאו להידלדלות מקורות המים ולמצוקת מים קשה, חתמה ישראל על הסכם עקרונות לרכישת מים מטורקיה בהיקף של 50 מיליון מ"ק בשנה למשך 20 שנה. לימים ההסכם בוטל והאופציה היחידה שעמדה על הפרק הייתה הקמת מתקני התפלת מי-ים. בדיעבד, כולם יסכימו כי מתווה ההתפלה התברר כאחת ההחלטות החשובות ביותר שקיבלה ממשלה כלשהי בישראל, במיוחד לאחר עלייתו של ארדואן לשלטון בטורקיה והיחסים המעורערים בין שתי המדינות.

"מי יודע מול איזה משבר מים קיצוני היינו עומדים כיום לולא הצליח בייגה שוחט, שר האוצר בזמנו, לקדם את הקמת מתקני ההתפלה חרף ההתנגדויות הקשות מצד מקורות וחלק מבכירי משרדו", אומר **עו"ד יוסי לוי**, מייסד משרד עו"ד המתמחה בתחומי התשתיות, שליווה משפטית את פרויקטי ההתפלה. "מבחינתי זו העבודה המשפטית החשובה ביותר בה עסקתי, שכן אלה הם, בעיניי, פרויקטי התשתית הלאומיים החשובים ביותר מאז הקמתו של המוביל הארצי. אני גאה מאד על תרומתנו הצנועה לפרויקטים אלה שבלעדיהם אין למדינתנו חיים".

שותפות שבה כולם מרוויחים

פירמת יוסי לוי ושות' נוסדה בשנת 1992 לאחר שלוי חזר משהות ממושכת בארה"ב במהלכה עשה תואר שני במשפטים באוניברסיטת ג'ורג'טאון וכיהן כסגן הציר הכלכלי בשגרירות ישראל בוושינגטון, תוך שהוא מקדם את הסכם אזור הסחר החופשי ישראל-ארה"ב וכן את מזכר ההבנות בין המדינות, אשר פתח דלת לעסקאות במיליארדי שקלים לתעשיות הביטחוניות הישראליות. לאחר מכן שימש כעו"ד בפירמה הניו-יורקית הידועה "Fried, Frank" בה נכנס לעובי הקורה גם בתחום מימון הפרויקטים.

לבד מההתמחות בתחום מימון פרויקטי תשתית, משרד יוסי לוי ושות' מתמחה במגוון רחב של תחומי המשפט המסחרי, הגבלים עסקיים, מיזוגים ורכישות, מכרזים, תקשורת, מקרקעין, תכנון ובנייה וליטיגציה. בנוסף לפרויקטי ההתפלה, ליווה המשרד את הקמת מנהרות הכרמל, כבישי 431 ו-531, פרויקטי האגירה השאובה בגלבוע ובכוכב הירדן, הקמת תחנות הכוח במישור רותם ואשלים, ים תטיס, הארכת כביש 6 צפונה ועוד.

כיצד הגעת לתחום התפלת המים אותו אתה מגדיר כתיק המשפטי מהחשובים ביותר בקריירה שלך?

"עם חזרתי לארץ בתחילת שנות ה-90' של המאה הקודמת הקמתי את המשרד, ועל רקע ניסיוני בארה"ב הייתי הראשון שליווה משפטית את המדינה בפרויקטים המשותפים לה ולסקטור הפרטי: BOT (בבעלות המדינה בתום ההפעלה) ו-BOO (בבעלות היזם בתום ההפעלה). הפרויקט הראשון בו עסקתי היה פרויקט מנהרות הכרמל ובמסגרת זו קיבענו את הכללים הבסיסיים לכל פרויקטי ה-BOT של המדינה. משם הדרך לליווי המדינה בפרויקטי ההתפלה הייתה קצרה. ליווינו את משרדי הממשלה בארבעת פרויקטי ההתפלה העצומים והמוצלחים שהוקמו עד היום - פרויקט אשקלון משנת 2005 בו מותפלים כ-150 מיליון קוב בשנה, פרויקט פלמחים משנת 2007 בו מותפלים כ-100 מיליון קוב, פרויקט חדרה משנת 2009 בו מותפלים כ-130 מיליון קוב ופרויקט שורק משנת 2013 בו מותפלים כ-100 מיליון קוב."

אילו משרדי ממשלה ליווית במכרזי ההתפלה?

"ליווינו את משרדי האוצר, התשתיות (רשות המים) ואיכות הסביבה במכרזים האלה ועיצבנו את העקרונות המשפטיים שהם בעיקרם מול שלושת הגורמים הראשיים בכל מכרז מימון: המדינה, היזם והבנק המממן. עלותם של הפרויקטים היא למעלה ממיליארד שקלים לפרויקט. עדות מסויימת להצלחתנו היא הפרויקט היחיד שבו לא היינו מעורבים, מתקן ההתפלה של מקורות באשדוד, שמידת הצלחתו מוגבלת מאוד לשון המעטה".

מה היה חשוב במיוחד בבניית המכרזים והחוזים הללו?

"בעיניי כל מכרז והסכם מימון פרויקטים צריך לשקף עקרונות של שותפות בין שלוש צלעות המשולש: מדינה, זכיין ובנק. ללא איזון ראוי בין אלה יש סכנה שהפרויקטים ייקלעו לקשיים. בראש וראשונה יש לבנות מכרז והסכם כך שיהיו ראויים למימון (BANKABLE). העובדה שכל פרויקטי ההתפלה שליווינו היו מוצלחים מאד מעידה כי לא רק שבנינו מכרזים והסכמים ראויים למימון מבחינה בנקאית, אלא שגם יתר השותפים לפרויקט, המדינה והזכיינים, רוו מהם נחת. כפי שאמר אחד השותפים בפרויקט אשקלון, בעגה צרפתית מובהקת: 'זה לא מים זה שמפניה'...".

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד יוסי לוי.
תפקיד: מייסד פירמת עוה"ד יוסי לוי ושות'.
שנת הקמת המשרד: 1992.
תחומי התמחות: דיני תחרות, מימון פרויקטים, מכרזים, ליטיגציה, משפט מנהלי, סחר בינ"ל, מקרקעין.
השכלה: תואר שני במשפטים (LL.M), אוניברסיטת ג'ורג'טאון, וושינגטון, ארה"ב ; תואר ראשון במשפטים (LL.B), האוניברסיטה העברית, ירושלים.
מצב משפחתי: נשוי+3.
תחביבים: רכיבה על אופניים וקריאה.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "הייתי רוצה להיות סופר, למרות שאני יודע שלא אהיה".

פיקוח יעיל של הבנקים

איך מוודאים שפרויקט מימוני מורכב גם יוקם בסופו של דבר?

"יש הנחה שהסקטור הציבורי אינו מיטיב לפקח על פרויקטים. יתר על כן ההלוואה שמעמידים הבנקים בדרך כלל אינה מובטחת בביטחונות שמעמיד הזכיין, והביטחונות שניתנים לבנק הם הפרויקט עצמו ותזרים המזומנים הנצמח ממנו (הלוואות נון-ריקורס). הזכיין מסכן אך ורק את ההון העצמי המושקע בפרויקט (בדרך כלל בין 20% ל- 30%). מצב דברים זה הופך את הבנק לשוטר של הפרויקט במקום המדינה. יוצא מכך שהרווח של המדינה מפרויקטי מימון הוא לא רק המימון של הסקטור הפרטי, אלא גם הפיקוח היעיל של הבנקים על כל צעד ושעל של הפרויקט, שהרי הם חייבים לוודא שהפרויקט ידע להחזיר את ההלוואה והריבית בגינה. אני מאמין שהצלחנו להנחיל את התפיסה שהכלל 'ייקוב המכרז את ההר' אינו נכון בפרויקטי BOT ושיש צורך לגלות גמישות גם כלפי היזמים וגם כלפי הבנקים בקשיים המתעוררים תדיר בפרויקטים מורכבים אלה. אפשר לומר בוודאות שלולא הגמישות האמורה שגילו החשבים הכלליים באוצר לדורותיהם, פרויקטי מנהרות הכרמל, כביש 6, מתקן ההתפלה באשקלון, פרויקט הרכבת הקלה בירושלים ועוד רבים וטובים לא היו קמים. חבל שגמישות כזו לא התגלתה בפרויקט הרכבת הקלה בת"א שתעלה למשלם המיסים בישראל עשרות מיליארדי שקלים יותר מהנדרש לו היתה ננקטת גמישות מספקת".

מדוע נושא המים כל כך חשוב בעיניך? הרי יש עוד נושאים קריטיים לא פחות?

"צריך לזכור שמלחמות רבות בהיסטוריה של המזה"ת נסובו סביב מקורות מים. למתקני ההתפלה יש חשיבות לא רק בכך שהם מונעים התייבשות בישראל, אלא שגם טמון בהם פוטנציאל אדיר להשכנת שלום באזורנו. מתקני ההתפלה שיוקמו ישרתו בהכרח גם את ירדן וגם את הפלשתינאים. נכון להיום מתוכננים שני פרויקטי התפלה עצומים, בשורק ובגליל המערבי, אשר יביאו לכך שישראל תתפיל כמיליארד קוב בשנה. אין שני לכך בעולם. אני צופה שעם השלמת הקמתם של פרויקטים אלה, מלוא צרכי השתייה שלנו ושל שכנינו יסופקו באמצעות התפלה ומשכך, השאיבה מהכינרת תופסק לגמרי והירדן יפסיק 'ליסוב לאחור' ויחדש את זרימתו ההיסטורית לים המלח. אז אולי תיפסק גם דעיכתה של פנינת הטבע הראשונה במעלה של מדינת ישראל. חזון אחרית הימים".

על רשלנות והפרת חובת האחריות

שותף בבית ההשקעות מעל בכספי זוג מצפון הארץ, אך מאחר שנכנס לכלא לא ניתן היה לגבות ממנו דבר. ביהמ"ש קיבל את טענות משרד רון ברנט ושות', כי ניתן לגבות את הכסף מגורמים עקיפים במקרה בו לא ניתן לגבות את הנזק מעושה העוולה הראשי שביצע את המעילה | **יובל גמליאל**

צילום: פאול אורלייב

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד רון ברנט.
מצב משפחי: נשוי+4.
השכלה: תואר ראשון במשפטים (LLB) מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
שנת הקמת המשרד: 1993.
תחביבים: שחייה, אופני שטח, שייט קיאקים.
חברות בארגונים ציבוריים: חבר בהתנדבות בהנהלה הציבורית של עמותת איל"ן.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "קוסם".

שקעה בשוק ההון. למי מאיתנו לא יצא להשקיע בקרן נאמנות, אג"ח, תעודת סל או מניה במטרה להניב תשואה גדולה יותר לכספו. כך וודאי חשב לתומו זוג מצפון הארץ, רופא שיניים ואשתו, אשר השתכנעו להפקיד סכום של מיליון שקלים אצל יועץ השקעות אשר הניב להם רווחים יפים בעבר. הם כמובן לא יכלו לדמיין שבניגוד לפעם הקודמת והרווחית, ההפקדה הנוספת הזו תתברר כתחילתו של סיוט מתמשך כאשר שותף בבית ההשקעות יגנוב את כספם לצורך כיסוי חובות עמוקים אליהם נקלע.

גורמים נוספים שהתרשלו

תחילתו של הסיפור בשנת 2009 אז פנה הזוג ליועץ ההשקעות הוותיק שלהם בבנק לאומי עימם עבדו בעבר בהצלחה, במטרה להשקיע בשוק ההון סכום של מיליון שקלים. היועץ המליץ להם להעביר כספים לקרן נאמנות שהייתה אמורה להיות מנוהלת על-ידי בית ההשקעות "אף. טי. אס קפיטל", שנוהלה אז בידי שני שותפים.

הכסף אכן עבר, אך לא למקום הנכון. כאשר ביקשו בני הזוג להעביר את הכסף מחשבונם בבנק לאומי לחשבון בית ההשקעות בבנק מזרחי, הערים הבנק קשיים והציע להם, מטעמי נוחיות, להעביר את הכסף לחשבון נוסף של בית ההשקעות בבנק לאומי, שבדיעבד התברר כחשבונו הפרטי של אחד השותפים. זה האחרון שגילה פתאום כי מיליון שקלים נחתו במפתיע בחשבונו, בירך על "מזלו הטוב" ולא היסס להשתמש בכספי הזוג לצורך כיסוי חובות כבדים אליהם נקלע. השניים גילו את דבר המעילה רק באמצע 2010 ועולמם חשך עליהם.

"מדובר על זוג נורמטיבי, שהגיע אלינו עם פנים נפולות לאחר שהבין שאותו שותף מעל בכספם וכי הוא חסר כל לאחר שנכנס לכלא וממנו לא תצמח הישועה", מספר עו"ד **רון ברנט**, בעלי משרד רון ברנט ושות', אשר ייצגו את זוג התובעים.

"למרות שהשותף הנוכל היה צריך לשאת בנזק ולפצות את התובעים, הצלחנו לשכנע את השופט, כי היועץ היה אחראי במידה רבה לנזק שנוצר"

עים בבימ"ש השלום בחיפה. "היינו צריכים להיות די יצירתיים במקרה הזה, שכן לא היה טעם לתבוע את אותו מועל, כי לא היה לו כסף להחזיר להם, והיו כאן עוד גורמים שהתרשלו לאורך התהליך שמהם ניתן היה לתבוע את הכסף".

מה היתה הייחודיות של תיק זה?

"אם היה מדובר על מקרה בו אדם השקיע כסף בבית השקעות והפסיד אותו כתוצאה מהשקעה כושלת של אותו מוסד, אזי לא היה מה לעשות, כי זה חלק מהסיכון אותו לוקחים בהשקעה בשוק ההון. המקרה הספציפי הזה היה שונה, שכן הוא העלה בעצם סוגיה משפטית עקרונית שבה בית המשפט היה צריך לפסוק: האם ניתן לגבות את הכסף מגורמים עקיפים במקרה בו לא ניתן לגבות את הנזק מעושה העוולה הראשי שביצע את המעילה".

אז את מי תבעתם לבסוף?

"את היועץ הוותיק בבנק שאישר את העברת הכסף לחשבון של השותף הנוכל. זו הייתה תביעה נזיקית כלפיו בעילה של רשלנות והפרת חובת האחריות שלו למשקיע התמים. בתשובה טען יועץ ההשקעות שהוא בדק את בית ההשקעות ואת מודל ההשקעה שהוצעו לתובעים והתרשם לחיוב. לטענתו, הוא לא יכול היה לדעת, כי אחד השותפים ישלח יד בכספים כך שמדובר באירוע בלתי צפוי. הוא גם ציין שהחשבון אליו הועברו הכספים שייך לבית ההשקעות על סמך דברי השותף הנוכל ובזמנו לא הייתה סיבה לפקפק באמינותו".

מה פסק בית המשפט?

"השופט קיבל את רוב טענותינו וקבע שהיועץ התרשל כלפי המשקיעים ולא שמר על כספם. הוא קבע, כי הנתבע אחראי לנזק שנגרם לתובעים מאחר שהפר את חובת הזהירות כלפיהם ולא פעל במיומנות ומקצועיות. השופט מנה כמו כן רצף של 'נורות אדומות', שהיו אמורות לחייב את הנתבע לנקוט במשנה זהירות ולברר למי שייך חשבון הבנק שאליו הועברו הכספים. לדברי השופט, מחדלו של הנתבע היה חמור במיוחד לאור כתבה שפורסמה בעבר בתקשורת על מעשי הונאה מצד אותו שותף נוכל".

חוש הצדק התקומם

משרד עורכי הדין רון ברנט ושות' הינו משרד מוביל בתחום הנדל"ן, התשתיות, המשפט האזרחי-מסחרי, המשפט המנהלי והליטיגציה, הממוקם בצפון הארץ. המשרד מתמחה בתחומי מקרקעין ומיסוי מקרקעין, עסקאות פינוי-בינוי, עיבוי בינוי, תמ"א 38 ותכנון ובניה. בנוסף, מתמחה המשרד בייצוג רשויות מקומיות בהליכים בבית משפט בערכאות השונות בקשת רחבה של נושאים. המשרד ידוע כ"סוגר העסקאות" ("closer") המשמעותי ביותר בחיפה והצפון.

המשרד, אשר הוקם בינואר 1993 כשותפות עורכי דין, נמצא החל משנת 1997 בבעלותו המלאה של עו"ד רון ברנט וממוקם בקרבת בתי-המשפט ומשרדי הממשלה בחיפה. למשרד שלוחה בת"א המנוהלת בשותפות עם **עו"ד שלום אלון. עו"ד מירי זוהר** מנהלת את מחלקת המקרקעין ואילו השותפה **עו"ד פרחה ג'ובראן מילר** מנהלת במשרד את מחלקת הליטיגציה והרשויות המקומיות. בנוסף לשותפים, מועסקים במשרד 12 עורכי דין שכירים, לרבות יועץ בכיר בתחום התכנון, הבנייה והמשפט המנהלי.

כיצד משתלב תיק מסוג זה עם תחום הפעילות של המשרד ?

"המשרד עוסק אמנם בעיקר בעסקאות נדל"ן, בייצוג רשויות ובמכרזים, אולם כאשר פונה לקוח עם סוגיה עקרונית, בה מתקומם חוש הצדק שלנו כמשפטנים, אנו מגייסים את כל עורכי הדין במשרד לצורך מאמץ מרוכז בתיקים אלה ומצליחים להשיג תוצאות מאוד יפות. כך היה גם במקרה המתואר".

אתה חש שהצלחתם לייצר פסק דין תקדימי?

"בהחלט. במקרה זה, למרות שהשותף הנוכל היה צריך לשאת בנזק ולפצות את התובעים, הצלחנו לשכנע את השופט, כי היועץ היה אחראי במידה רבה לנזק שנוצר ובסופו של דבר ולאחר ניכוי אשם תורם של 20% חוייב הנתבע לפצות את התובעים ב-640,000 שקלים, בתוספת שכ"ט עו"ד בסך 35,000 שקלים והוצאות בסך 25,000 שקלים. בנוסף, השותף ובית ההשקעות חוייבו להשיב לנתבע 75% מהסכום שישלם".

תקדים: שיימניג לבעל הסרבן

ביה"ד הרבני נענה לבקשת האישה העגונה וקבע בהחלטה תקדימית שיימינג על הבעל. הבעל עתר לבג"ץ שהשאיר את החלטת הביוש על כנה. עו"ד טל איטקין, שייצגה את האישה: "החלטה תקדימית זו פרצה את הסכר ולאחרונה ניתן פסק דין דומה, שהוביל את הבעל למסור גט במהירות" | **גלית שפיר**

שנה 2010. א' פנתה לבית הדין הרבני בחיפה וביקשה לקבל גט לאחר שיחסיה עם בעלה עלו על שרטון ולוו באלימות מילולית ושתלטנות כלכלית. ש', תושב ארה"ב, נעתר בתחילה לבקשה, אך הציב תנאי - ביטול צו עיכוב יציאה מהארץ. כתוצאה מתקלה בירוקרטית, צו עיכוב היציאה מהארץ לא הוארך וש' נמלט לארה"ב. לאחר שנתיים שבהם סירב הבית על לפניות חוזרות ונשנות לחתום על הגט, החליט בית הדין הרבני לקבל את בקשת האישה להטלת שיימינג וסנקציות חברתיות. בצו שנשלח לאנשי קהילתו בארה"ב נכתב: "הואיל והבעל מסרב לציית לפסק הדין, מורתר לקרותו עבריין. יש להימנע מלצרפו למניין ולקברו (בקבר ישראל, ג.ש)".

מענה לחוסר האיזון

ש' עתר לבג"ץ כנגד ההחלטה וטען, כי "איני מסרב ליתן גט, אלא מבקש לעצב פתרון כולל לכל הסוגיות, לרבות משמורת הקטינה". בית המשפט העליון בהרכב של שבעה שופטים דחה את עתירתו והחליט רק על ביטול הסנקציה בעניין הקבורה. בפסק הדין נכתב: "לא היה מקום להידרש לעתירות, משהעותרים פנו לבית משפט בחוסר ניקיון כפיים, בסירובם לקיים הכרעות שיפוטיות ובהימלטם מאימת הדין". עו"ד טל איטקין, שייצגה את האישה: "מדובר בהחלטה תקדימית שבה בית הדין התיר לנקוט בסנקציית הביוש, מפאת חומרת העניין. התקדים הזה פרץ את הסכר, ורק לאחרונה ניתן פסק דין נוסף והפעם הבעל נתן גט לאשתו תוך זמן קצר".

מה החשיבות של פסק הדין?

"ההחלטה נותנת מענה לחוסר האיזון הקיים בהליך מתן הגט. בית הדין פירש את ההלכה באופן שישיג את המטרה והיא - חירות האישה מעיגונה ומתן האפשרות לאישה לממש את עצמה, להמשיך בחייה, להינשא, להקים משפחה חדשה ולהתנתק מקשר נישואין לא רצוי".

אלו קשיים התגלו במהלך המשפט?

"הקשיים נחלקים לשני סוגים. הסוג הראשון, אורך הנשימה ויכולתה של הלקוחה לצאת למאבק ארוך ומתיש, שמזכיר לה ביתר שאת, בכל יום, את עגינותה. הסוג השני, הוא משפטי נטו. הבעיה ממנה סבלה הלקוחה שלי נבעה מכך שיישום הכלים שניתנים לבית הדין במקרים הרגילים - כגון איסור יציאה מהארץ, מניעת פתיחת חשבון בנק - הם סעדים טריטוריאליים המוגבלים לשטחה של מדינת ישראל ולא יכלו להיות מתאימים כיוון שבעלה חי בארה"ב מאז שפרץ הסכסוך בשנת 2010. המצב חייב לחשוב על דרכים יצירתיות להפעלת לחץ על הבעל למסור את הגט".

צילום: פאול אורלייב

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד טל איטקין.
שם המשרד: טל איטקין - משרד עורכי דין.
שנת ההקמה: 1999.
תחומי פעילות: דיני משפחה וירושה.
מספר עובדים: 5.
מצב משפחתי: בזוגיות, אמא לשלושה.
השכלה: תואר ראשון במשפטים בהצטיינות. תואר שני במשפטים, מסלול מחקרי עם תזה, בהצטיינות יתרה, במרכז הבינתחומי בהרצלייה. כיום דוקטורנטית למשפטים החוקרת את תחום הקניין הרוחני בתוך המשפחה.
תחביבים: קריאה, פילאטיס, ריצה, טיולים, מוזיקה, ים, בישול.
אילולא הייתי עו"ד: "סביר להניח שהייתי פסיכולוגית".

איך התכוננתם למשפט?

"ראשית, מסמנים את המטרה. במקרה הזה, מדובר באישה שרוצה את החירות שלה. זכות יסוד לכל אדם באשר הוא. כל האמצעים האחרים לא עזרו, ולכן כיוונתי הכי גבוה שאפשר - ביוש (שיימינג). זוהי הסנקציה החמורה ביותר שאפשר להטיל על סרבן גט שעד לפסק הדין נמנעו בתי הדין מלהטילה. המחשבה שעמדה מאחורי המהלך שהוקעתו מהקהילה שלו בארה"ב תהווה מחיר גבוה מדי עבורו ותשכנע אותו לתת את הגט".

מה קורה היום עם האישה, האם היא קיבלה את הגט המיוחל?

"האישה טרם קיבלה את הגט. לאחר פסק הדין החלו מגעים חשאיים ומשאים ומתנים לשחררה מכבלי העגינות שלעת הזו עדיין לא הבשילו".

לפרק את המוקשים הרגשיים

לעו"ד טל איטקין ניסיון עשיר בתחום דיני המשפחה והירושה, לרבות הופעות וליטיגציה מול בתי הדין הרבניים, המחוזיים, העליון ובג"צ וכן בתהליכי גישור ובוררות. בין תיקיה המפורסמים: פסק דין שבו אישה חוייבה לראשונה בתשלום מזונות לילד שנמצא במשמרות האב; החלטה חריגה ותקדימית שניתנה על-ידי בית המשפט העליון במסגרת דיון נוסף בתיק הנוגע לאמנת האג שבו נפסק כי קטינה תישאר עם אימה בישראל ולא תוחזר למקום מגוריה הקודם ועוד.

איך נכון לנהל בצורה הטובה ביותר תיקים של גירושין?

"ניהול תיק דורש בתחילה לזהות את צרכי הלקוח, להבין מה הוא יכול לקבל, ליצור התאמה בין הציפייה לתוצאה ריאלית. צריך לפרק, בעדינות, את המוקשים הרגשיים והאמוציות המאפיינות הליכים בבית המשפט לענייני משפחה, לעקר החלטות או תגובות המגיעות ממקומות אמוציונליים. צריך להסביר, כאשר מעורבים ילדים, כי טובת הילד היא להגיע להסכמות וכי על ההורים לשמור על קשר קורקטי, עבור הילדים. בקצרה, לנסות להגיע לכדי הסכמות, וככל שהדבר לא מתאפשר - לנהל את ההליך בנמרצות, בחדות, ובצורה מקצועית ותקיפה, אך כזו שתכבד את בית המשפט".

איך נכון להתמודד משפטית במקרה שבעל מסרב לתת גט?

"לטעמי יש לנסות ולחתור להסכמות. אם הבעל מיוצג, ומיוצג היטב, הרי שעורך הדין שלו אמור להסביר לו, כי אין טעם להיגרר לתוך הליך ארוך, יקר ומייגע. ככל שלא עולה להגיע לכדי הסכמה, אזי יש לחתור ולהביא להפעלת כל הסנקציות, לרבות שיימינג, עד למתן הגט".

"משמורת משותפת היא ברירת המחדל החוקית ברוב מדינות המערב, אך לא בישראל. הגיע הזמן לשינוי"

כך אומרת עו"ד יעל גיל, שחתומה על פסק דין תקדימי משנת 2010, שקבע משמורת משותפת לתאומים בני פחות משלוש. פסק הדין שינה את פני הפסיקה בדיני משפחה ופסקי דין רבים הלכו בעקבותיו | **גלית שפיר**

מדינת ישראל, שנחשבת לאחת המדינות המובילות בתחום החדשנות הטכנולוגית, נשרכת הרחק מאחור בכל הקשור לתחום דיני משפחה. בכל הקשור לענייני משמורת בישראל פועלים על-פי "חזקת הגיל הרך", המעוגנת בחוק משנת 1962 וקובעת כי ילדים עד גיל שש יועברו למשמורת האם.

בהתאם לטובת הילדים

מי שהייתה בין סוללי הדרך לשינוי היא עו"ד יעל גיל החתומה על פסק דין תקדימי משנת 2010, שקבע לראשונה, כי תאומים שהיו בני פחות משלוש יועברו למשמורת משותפת של שני ההורים. תסקיר של פקידת הסעד שהוגש לבית המשפט, המליץ על משמורת בלעדית לאם, אך שופטת בית המשפט לענייני משפחה, ד"ר ורדה בן שחר, החליטה בפסיקה תקדימית ונאורה לאשר משמורת משותפת. פסק הדין הוכרע בהתאם לטובת הילדים.

מה היו האתגרים בניהול התיק?

"האתגר המרכזי בתיק היה לבקש מבית המשפט פסיקה שהיא מנוגדת לחוק ותקדימית. האתגר השני היה לשכנע את בית המשפט לקבל פסק דין בניגוד להמלצת תסקיר פקידת הסעד, כשבתי המשפט נוהגים לקבל את חוות דעתה כמעט באופן אוטומטי".

איך הצלחת לשכנע את בית המשפט שלא לקבל את עמדת פקידת הסעד?

"ביצעתי תחקיר מעמיק של תסקיר הסעד, הכנתי שאלות לחקירה הנגדית של פקידת הסעד והצלחתי לערער את אמינות התסקיר ולהוכיח שהמלצותיו היו שגויות".

מה לדעתך הכריע בסופו של דבר את התיק?

"הן החקירה הנגדית של פקידת הסעד והן חוות הדעת של מומחים אותם הבאתי לביהמ"ש: פרופ' אבי שגיא-שוורץ ועמיתתו ד"ר תרצה יואלס ופרופ' רימרמן. המומחים הציגו מחקרים לפיהם ילדים זקוקים לקשר קרוב ומעמיק עם שני ההורים מגיל צעיר מאוד, כך שבסופו של דבר השופטת השתכנעה לקבוע בהתאם לטובת הילדים".

מה המשמעות של פסק הדין?

"מדובר בפסק דין תקדימי, שבעקבותיו הנושא זכה להכרה ופסקי דין רבים הלכו בעקבותיו וקבעו משמורת משותפת בניגוד לחזקת הגיל הרך. המשמעות החשובה של פסק הדין היא שגם אבות יכולים לגדל ילדים מגיל צעיר במשותף עם האימהות, לטובת הילדים".

האם חל שינוי בכל הקשור למשמורת ילדים מאז פסק הדין?

"כשנה לאחר פסק הדין וועדת שניט הגישה את המלצותיה הסופיות לבטל את חזקת הגיל הרך ולקבוע הורות משותפת, כשלבית המשפט יישאר שיקול הדעת להכריע בכל מקרה לגופו. עד עצם היום הזה אף שר משפטים לא אימץ את מסקנות הוועדה".

שילוב ידע פסיכולוגי

עו"ד יעל גיל, בעלת תארים בפסיכולוגיה ובמשפטים, מדורגת כעו"ד מובילה בתחום דיני המשפחה. היא פתחה את המשרד לפני למעלה מ-20 שנים והובילה למספר פסקי דין תקדימיים בתחום דיני המשפחה ובהם: תשלום דמי מזונות נמוך משמעותית לילד בן פחות משש שנים, כאשר האם השתכרה יותר מן האב (בניגוד לפרשנות החוק), ביטול הסכם ממון פוגעני, משמורת אב בניגוד לחו"ד פסיכולוגית, משמורת אם בניגוד לחו"ד פסיכולוגית, זכיות בתיקי מזונות ורכוש מורכבים ואף בתיקי כתובה ופיצויי כתובה, לצד פסקי דין רבים למשמורת משותפת, מניעת מעבר מקום מגורים ועוד. מזה למעלה משש שנים, עובדת עם עו"ד גיל, בתה - עו"ד אור פינקלשטיין.

מה הייחודיות שלך בענף?

"הידע הנרחב בתחום הפסיכולוגיה והמשפטים, מאפשר לי לתת ללקוחותיי את ההדרכה המיטבית למפגשים עם פקידות סעד ופסיכולוגים, אליהם הם נדרשים לפנות בתיקי משמורת, כך שלקוחותיי מקבלים את מבוקשם. בנוסף, יש לי את היכולות להבהיר לשופטים את התחום ואת המונחים הפסיכולוגיים ולאפשר להם להבין את המסקנות ואת השגיאות בחוות הדעת. כמו כן, ביכולתי לחקור בצורה ייחודית את אנשי המקצוע הללו. הרקע שלי בתחום המתמטיקה בשילוב עם משפטים, מאפשר לי לנהל תיקים רכושיים ותיקי מזונות מורכבים ולזכות בהם".

איך נכון לנהל משפט משמורת?

"הדבר הראשון שאני עושה כשאני מקבלת לידי תיק חדש, הוא להקשיב ללקוח, להבין את צרכיו ולבדוק האם ישנה אפשרות לסיים את התיק באמצעות הסכם. במידה שאין ברירה, אלא לנהל את התיק, השלב הראשון והחשוב הוא איסוף מידע וראיות הרלוונטיים לתיק. השלב השני הוא כתיבת כתבי טענות. השלב השלישי הוא הכנת הלקוחות למפגש עם הגורמים המקצועיים, וכן למידה מעמיקה של התיק והעדויות השונות, חקירות וסיכומים".

מהם האתגרים בניהול תיקים בתחום המשמורת כשאת מייצגת את האב?

"האתגר הגדול הוא התמודדות עם המצב החוקי המפלה מגדרית והנטייה של מרבית בתי המשפט להאמין לאם, בעוד האב צריך להפוך עולמות על מנת להוכיח שהוא אב הראוי לגדל את ילדיו. בעקבות הפעילות של עמיתיי למאבק ושלי במשך 15 השנים האחרונות, המצב המשפטי השתנה לטובה".

צילום: מירל לוטן

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד יעל גיל.

מצב משפחתי: בזוגיות ארוכת שנים.

השכלה: B.A בפסיכולוגיה ובלימודים כלליים בהצטיינות מאוניברסיטת ת"א ו-L.L.B במשפטים מאוניברסיטת ת"א.

תחום התמחות: מעמד אישי - דיני משפחה.

תחביבים: רכיבה על אופניים, טיולי פרחים בארץ, טיולי טבע וערים בחו"ל, נגינה על אורגן, קריאה, אומנות ועוד.

פעילות ציבורית: מ 2004 עוסקת בקידום השוויון בהורות ובמזונות בישראל, באמצעות הופעות בכנסת, עריכת כנסים, מאמרים ועוד.

במה היית עוסקת אם לא היית עו"ד: "מפענחת צפנים".

כנגד כל הסיכויים

עוה"ד קרן ברק ומרק לייזרוביץ הצליחו להשיג מחברת הביטוח פיצויים של מיליוני שקלים ללקוח שהפך נכה בעקבות ניסיון התאבדות כושל. "יש להילחם בחברות הביטוח בכל דרך ובנחישות עד להשגת התוצאה המיוחלת", מסבירים השניים את סוד הצלחתם | **גלית שפיר**

צילום: ארז שחם

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד מרק לייזרוביץ.
שם המשרד: לייזרוביץ-ברק משרד עורכי דין.
תחום פעילות: נזקי גוף וביטוח.
מצב משפחתי: נשוי + 1.
השכלה: תואר ראשון ושני במשפטים, דוקטורנט למשפטים.
תחביבים: פעילות התנדבותית והרצאות מול קהל במגוון נושאים.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "רופא, כמו אבי ז"ל".

צילום: עמיר צוק

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד קרן ברק.
שם המשרד: לייזרוביץ-ברק משרד עורכי דין.
תחום פעילות: נזקי גוף וביטוח.
מצב משפחתי: רווקה ואימא לילד בן ארבע.
השכלה: תואר ראשון בפסיכולוגיה ותואר ראשון במשפטים.
תחביבים: פעילות לקידום נשים, קריאה ותיאטרון.
במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "פסיכולוגית קלינית".

הו סיפורו העצוב של מנהל בחברה מובילה במשק, בשנות ה-30 לחייו, שניסה לשים קץ לחייו. הניסיון האובדני נכשל והוא נשאר בחיים, אך כתוצאה מהנפילה נותר משותק וכיום הוא במצב סיעודי ומרותק לכיסא גלגלים. העובד היה מבוטח בפוליסת ביטוח אובדן כושר עבודה, שמעניקה תשלום של 75% משכרו לכל אורך התקופה שבה אין באפשרותו לחזור לשוק העבודה. אלא שעל-פי תנאי הפוליסה, מבוטח אינו זכאי לתשלום זה אם אובדן כושר העבודה נגרם כתוצאה מניסיון אובדני, גם אם המעשה האובדני נעשה ברגע של אי-שפיות. בניגוד לכל הציפיות, בעקבות הסכם שנחתם עם חברת הביטוח, עורכי הדין **קרן ברק ומרק לייזרוביץ** הצליחו להשיג את הבלתי אפשרי עבור הלקוח שלהם והוא קיבל לידיו תשלום של מיליוני שקלים במסגרת הליך גישור.

המטרה - לעבור להליך גישור

איך הצלחתם להשיג עבור הלקוח שלכם תשלום של מיליוני שקלים כנגד כל הסיכויים? ומה הייתה הטענה המרכזית שלכם?

"הלקוח הגיע למשרדנו לאחר שקיבל יעוץ משפטי ממספר משרדי עורכי דין לפיו תביעתו חסרת סיכוי. למרות זאת, החלטנו לקחת את התיק לטיפולנו וערכנו סיעור מוחות במטרה לעזור לו. טענתה של חברת הביטוח הייתה בעלת משקל רב ונשענה על חריג מאוד ברור ומרכזי בכל פוליסה מסוג זה.

החלטנו להציג בכתב התביעה, שהוגש לבית המשפט, גרסה לפיה אובדן כושר עבודתו לא נגרם עקב הניסיון האובדני, אלא עקב מצב פסיכיאטרי שהתפתח בהדרגה עוד לפני הניסיון האובדני. צירפנו חוות דעת פסיכיאטרית שתמכה בגרסתנו לפיה מצבו הנפשי ולא העובדה שהוא משותק מונעת ממנו לעבוד".

מה היו האתגרים המשפטיים בניהול התיק?

"מאחר שהלקוח הפסיק לעבוד מיד לאחר שהפך משותק עקב הניסיון להתאבד, האתגר בתיק היה ליצור הסבר אחר לגבי סיבת היותו במצב של אובדן כושר עבודה. כאמור, טענת חברת הביטוח היתה כי הוא במצב של אובדן כושר עבודה בעקבות ניסיונו להתאבד שלאחריו חדל מיד מעבדותו, ואולם אנו טענו בכתב התביעה שהוגש לביהמ"ש, כי אובדן הכושר אינו נובע מהניסיון האובדני, אלא ממצב נפשי שהתפתח אצלו עוד לפני הניסיון האובדני וזאת למרות שעבד בכל התקופה שקדמה לניסיונו האובדני. לאור האופן היצירתי שבו הוצגו טענותינו, חברת הביטוח הבינה כי היא בסיכון לכך שהסברנו יתקבל בביהמ"ש ונאותה לשלם".

מה המשמעות של ההסכם הזה?

"עבורנו המשמעות היא ברורה, כפי שסברנו מתחילת דרכנו במשרד - יש להילחם בחברות הביטוח בכל דרך ובנחישות עד להשגת התוצאה המיוחלת. מניסיוננו הרב, כל דחיית תביעה על-ידי חברת ביטוח יכולה באמצעות טיפול משפטי נכון וחשיבה 'מחוץ לקופסה' להפוך לניצחון ולתשלום סכומי עתק למבוטחים".

התנהלות נחושה ותקיפה מול חברות הביטוח

משרד עורכי הדין לייזרוביץ- ברק הוקם לפני עשור ומתמחה בתחום נזקי הגוף והביטוח. המשרד שם דגש מיוחד על טיפול בתביעות על-פי פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה ופוליסות סיעוד, במטרה לסייע לאנשים שנותרו ללא הכנסה בעקבות מחלה, תאונה או מצב נפשי וללקוחות המצויים במצב סיעודי אשר זקוקים לכספי סיעוד ונדחים על-ידי חברות הביטוח. לרוב מדובר בקשישים ואולם חברות הביטוח לא חסות גם על ילדים בעלי צרכים מיוחדים, המאובחנים באוטיזם או בפיגור שכלי, שגם הם זקוקים לכספי סיעוד ונדחים פעם אחר פעם על-ידי חברות הביטוח בשל החריג בפוליסות הסיעוד לפיו מבוטח לא יקבל פיצוי אם מצבו הסיעודי נובע ממום מולד.

"לצערנו, קשישים וכן הורים רבים לילדים בעלי צרכים מיוחדים מקבלים בהכנעה את דחיית התביעה על-ידי חברת הביטוח מבלי שהם מבינים שפניה לטיפול משפטי מקצועי תשיג עבורם את הפיצוי הכספי שהם זקוקים לו", אומרים השניים.

איך נכון להתנהל מול חברות ביטוח?

"אנו דוגלים בהתנהלות נחושה ותקיפה מול חברות הביטוח. לצערנו, זו השפה היחידה אותה הן מבינות".

במה שונה עבודה משפטית בתחום ביטוח הגוף בשונה מתחומים אחרים?

"תחום ביטוחי הגוף הוא תחום מרתק ודינמי. ברוב המכריע של המקרים, תיקים אלה מסתיימים מחוץ לכותלי בתי המשפט בהליכי פישור, מה שנותן לנו את ההזדמנות להשיג עבור לקוחותינו את התוצאה המקסימלית בזמן הקצר ביותר וזאת באמצעות ניסיוננו הרב וכישורי המשא ומתן שלנו".

מה הייחודיות שלכם בענף?

"משרדנו מעסיק צוות של עורכי דין ותיקים ומנוסים בתחום, אך בניגוד לכל משרדי עורכי הדין, אצלנו במשרד כל תיק ותיק מטופל יחד על-ידינו, בעלי המשרד, ואנו מייצגים ביחד את הלקוחות בישיבות בית משפט ובישיבות הגישור".

מה העצה שלכם לאנשים שחברות הביטוח מסרבות לשלם להם כספים?

"עצתנו העיקרית למבוטחים שחברות הביטוח דוחות את תביעותיהם היא לא לוותר ולפנות לייעוץ משפטי אצל עורכי דין אשר עוסקים בתחום הספציפי הזה. תחום הביטוח הינו תחום סבוך ויש להתנהל בו במקצועיות, תוך הבנת הדרך בה יש להתנהל מול חברות הביטוח. יש לזכור שכל מהלך שגוי עלול למנוע מלקוחות פיצוי כספי".

אסטרטגיה של מיסוי

עו"ד (רו"ח) תהילה ששון: "לכל לקוח אני בונה אסטרטגיית מיסוי שמאחוריה יש היגיון מיסויי, כלכלי ועסקי, היוצר סינרגיה אופטימלית בין צרכי הלקוח לבין הוראות החוק, תוך הבנה חשבונאית ומשפטית המובילה לחיסכון מס" | **גלית שפיר**

צילום: שי לי עוזיאל

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד תהילה ששון.
שם הפירמה: עו"ד תהילה ששון (רו"ח) - ייעוץ מס.
שנת ההקמה: 2013.
תחום פעילות: מס הכנסה, מיסוי בינ"ל (בפן הישראלי), מיסוי מקרקעין, מע"מ.
מצב משפחתי: נשואה ואם לשלושה ילדים.
השכלה: תואר ראשון במשפטים מהקרייה האקדמית אונו, תואר שני במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן ותואר ראשון במנהל עסקים בהתמחות בחשבונאות מהמכללה למנהל.
תחביבים: קריאה, טיולים, וספורט אקסטרים.
במה היית עוסקת אם לא היית עו"ד: "מנסה לפתח תרופה לטרשת נפוצה".

לעלה ממאה מיליון שקלים. זהו הסכום שאותו הצליחה חברה ציבורית גדולה במשק לחסוך בתשלומי מיסים. כיצד זה קרה? מדובר בחברה גדולה אשר בבעלותה מספר חברות-בנות, שחלקן פועלות בישראל וחלקן מחוץ לישראל. במסגרת פעילותה העסקית, השקיעה חברת האם עשרות מיליוני שקלים באחת מחברות-הבנות שלה בישראל. לימים נקלעה חברת-הבת לקשיים ועלתה לדיון הסוגיה מהי הדרך הנכונה ביותר לפעול לאור ההפסדים של חברת-הבת ומהי הדרך הטובה ביותר לצמצם את תשלומי המיסים ברמת הקבוצה.

בפני מקבלי ההחלטות עמדו שתי אופציות. האחת, שימוש בהפסד העסקי בחברת-הבת, אותו ניתן לקזז לצרכי מס כנגד הכנסותיה העתידיות. השנייה, פירוק חברת-הבת והכרה בהפסד הון בחברת האם בגובה ההשקעה בחברת הבת.

עו"ד (רו"ח) תהילה ששון ייעצה להם לבחור באופציה השנייה. "חברת האם יכלה לשלוט במועד בו ייווצר הפסד ההון ולקזז כנגדו גם רווחי הון ממכירת חברות-בנות אחרות וגם הכנסות מדיבידנדים שיתקבלו מחברות-בנות בחו"ל, בעוד שבחלופה הראשונה הכנסות חברת-הבת העתידיות לא היו וודאיות. שנתיים לאחר מכן, אחת מהחברות-הבנות בחו"ל חילקה דיבידנדים בסכום של עשרות מיליוני שקלים, חברת-האם פירקה את חברת-הבת וקיזזה את הכנסות הדיבידנד כנגד הפסד ההון, וכך הצלחתי להביא לאותה חברה חיסכון של עשרות מיליוני שקלים בתשלומי מסים".

אילו אתגרים היו בניהול התיק?

"האתגר המרכזי היו העובדים הבכירים בחברת-הבת, שידעו כי התוצאה של המהלך תהיה סגירת החברה. הם טענו, כי לחברה יש רישיון מיוחד שלא ניתן יהיה להשיגו בחברות-הבנות האחרות. לאור טענות אלה, גייסנו חוות דעת של מומחים משפטיים בתחום, שקבעו כי ניתן יהיה להעביר חלק מהפעילות לחברות-בנות אחרות. במכלול השיקולים, מקבלי ההחלטות בחברת-האם העדיפו את החיסכון במס גם על חשבון הפסד של חלק מהפעילות. חשש נוסף שליווה אותנו לאורך כל התהליך היה שרשויות המס לא יקבלו את השינוי שעשינו".

הבנה חשבונאית וידע משפטי

עו"ד תהילה ששון, רואת חשבון ובוגרת תואר שני במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן, החלה את דרכה ברשות המסים ובפירמת רו"ח סומך חייקין. בשנת 2013 פתחה את המשרד ששון ושות' המתמחה בייעוץ מס לחברות ציבוריות גדולות, גופים פיננסיים ומגוון חברות בתחום התעשייה, נדל"ן, טכנולוגיה ועוד.

מה הדרך הנכונה להשיג ללקוח את תשלום השומה הנמוך ביותר?

"חשוב לא לקבל שום דבר כמובן מאליו. יש להיכנס לפרטי כל מקרה ומקרה באופן מעמיק ויסודי וברמה הגרעינית ביותר. מצד אחד, צריך להכיר את הוראות החוק ומה עומד בבסיסן דרך פרשנות החוק (פסיקה, החלטות מיסוי, חוזרים מקצועיים) ולהישאר מעודכנים כל העת בשינויים הדינמיים שבתחום המס בישראל. מצד שני, יש ללמוד ולהכיר את הלקוח בכל ההיבטים העסקיים והאישיים, כולל מטרותיו בטווח הקצר, החזון שלו לגבי העסק בטווח הארוך והנכסים האסטרטגיים העומדים לרשותו. בכל תיק אני מגבשת אסטרטגיה של מיסוי מאחוריה יש היגיון מיסויי, כלכלי ועסקי והיא מותאמת אישית לצרכי ורצונות הלקוח".

האם ניתן להביא לחיסכון בתשלומי מסים במקרה שמדובר בחברה שבונה נכסים?

"בהחלט. על-פי פקודת מס הכנסה, עלות בנייה של נכס מוכרת לצרכי מס כפחת שמשתרע על פני תקופה של 25 שנה. היה לי מקרה של חברה שבנתה בניין של שש קומות בעלות של 60 מיליון שקלים. במסגרת דיוני שומות הצלחתי לשכנע את רשויות המס להתיר להם כהוצאה שוטפת למעלה מרבע מעלות הבנייה כבר בשנה הראשונה (במקום 4% בלבד) ואת יתרת הסכום לפרוש כהוצאה לתקופה של 12.5 שנים. במקרה הזה טענתי בפני רשות המסים, שיש להכיר כהוצאה שוטפת את עלויות בניית החניון, חדרי מדרגות והמבואות מאחר והם משמשים כהגנה מפני התקפה של טילים בהתאם להוראות כוחות הביטחון (זאת כפי שיש הכרה בממ"דים, ג.ש) וכי השכרת משרדים לחברות היי-טק מאפשרת לדרוש כפל פחת".

מהי המלצה שלך לבעלי חברות?

"חשוב להבין כי מיסים זאת התמחות בפני עצמה, המכילה בתוכה הבנה חשבונאית וידע משפטי. יש להביא בחשבון ולהתייחס בתכנון המס לכל היבטי המס, לרבות מס הכנסה, מע"מ, ביטוח לאומי, מיסוי מקרקעין וניכוי מס במקור. זאת על מנת שלא יינתן פתרון לחבות מס אחת ותיווצר תקלה במס אחר. כמו כן, אני ממליצה תמיד לפנות לשני מומחי מיסים שונים ולשמוע את דעתם בנושאים שבהם אין קביעה חד-משמעית וניתן לפרש את הוראות החוק במספר דרכים. יעוץ מס אינו רק היכולת להרכיב פאזל של מאות חלקים. המומחיות האמיתית היא בעיצוב התמונה של הפאזל ורק לאחר מכן להרכיבו באופן המיטבי ביותר".

ואיך הכי נכון להתנהל מול רשות המיסים?

"ביושרה, שקיפות, כבוד ויחד עם זה לעמוד על שלך, תוך הכרה והבנת החוק והמקרה לפרטי פרטים".

מחיר ההכפשה

ביהמ"ש השלום בחיפה קבע כי חברת ספנות ושילוח בינלאומית מהמובילות במשק הישראל הכפישה חברה מתחרה וחייב אותה בתשלום פיצויים של 50,000 שקלים. עו"ד דניאל בכר, שהגיש את התביעה, מספר על השתלשלות הפרשה שהביאה לכך שהלקוח זכה לאישור מביהמ"ש כי מדובר בהשמצות חסרות כל בסיס | **גלית שפיר**

"החברה שאתם עובדים איתה נמצאת בקשיים כלכליים", כך עדכן בשיחה טלפונית עובד חברת הספנות הבינלאומית את לקוחותיה של חברת שילוח, שהן מתחרותיה של חברת הספנות הבינלאומית. האם מדובר בלשון הרע, או העברת מידע לגיטימית בין לקוח לספק? שופט בית המשפט השלום בחיפה, **יעקב וגנר**, קבע כי אמירה מסוג זה מהווה לשון הרע וחייב את חברת הספנות הבינלאומית לתשלום פיצויים של 50,000 שקלים. בפסק הדין נכתב: "עצם הפגיעה בשמו הטוב של התאגיד עלולה להסב נזק, אשר לא אחת אין לו ביטוי ישיר הניתן לכימות ומדידה".

מידע שגוי

תחילתה של הפרשה במרץ 2012. עובד בחברת הספנות הבינלאומית טען, כי חברת השילוח, חברה מתחרה בתחום השילוח הבין-לאומי, נקלעה לקשיים ואף נמצאת בחדלות פירעון. את המידע הזה הוא חשף בשיחה טלפונית עם נציגיהם של שתי חברות יבוא וסחר - שנמנו על לקוחותיה של חברת השילוח. שיחות ההכפשה הגיעו לאוזניהם של הנהלת חברת השילוח, שפנתה בכתב להנהלת חברת הספנות והתריעה, כי האמירות הללו מהוות לשון הרע ועוולה מסחרית ותבעה פיצוי של 300,000 שקלים. בחברת הספנות הבינלאומית הסכימו להיענות לדרישות באופן חלקי: הם אישרו שאכן הדברים הללו נאמרו, אך לטענתם הדבר נעשה שלא בזדון, אלא במטרה להגן על האינטרסים של החברות שהם גם לקוחות של חברת הספנות הבינלאומית. לאחר שהתברר שמדובר במידע שגוי נציג של חברת הספנות הבינלאומית עדכן את הלקוחות טלפונית ובמכתב רשמי, כי אין להתייחס לאותן שמועות.

למרות המהלכים שחברת הספנות הבינלאומית ביצעה לתיקון הנזק, בחברת השילוח טענו, כי יש לפצותם גם כספית לאור הנזק שנגרם להם. מאחר והחברות לא הגיעו להסכמה בעניין הכספי, הוגשה תביעה בגין לשון הרע לבית המשפט השלום בחיפה. בכתב ההגנה טענה חברת הספנות הבינלאומית, כי התביעה הוגשה מנקמנות נטו. השופט קיבל את גרסת התביעה וכתב בפסק הדין "ייחוס קשיים כלכליים לחברה מהווה פרסום שעלול לפגוע בתאגיד, בעסקו ובמשלוח ידו". את חברת השילוח ייצגו **עו"ד דניאל בכר**, בעלים של משרד עו"ד גלזר ושות' ו**עו"ד מארק רוזן**.

מה היו האתגרים המשפטיים בניהול התיק?

"מאחר ולא הייתה מחלוקת בין הצדדים, כי הדברים אכן נאמרו, עיקר ההתמודדות המשפטית שלנו היתה להוכיח, כי לנתבעת לא עומדת שום טענת הגנה במסגרת החוק. בחוק עצמו ישנן מספר הגנות שנתבע יכול לטעון. העיקרית שהן היא 'אמת דיברתי', קרי שהפרסום המשמיץ איננו משמיץ ואכן נכונות השמועות. טענת הגנה נוספת היא, כי יש אינטרס ציבורי בפרסום עצמו. ברור כי הפצת שמועות שנכונותן לא ברורה בנוגע לאיתנותה הכלכלית של חברת שילוח יכולה להביא לקריסתה, על כן ברור כי זה אינו אינטרס ציבורי. הגנה נוספת הינה טענת התום לב. ביהמ"ש קבע באופן נחרץ כי לא עומדת לנתבעת שום טענת הגנה.

"התמודדות נוספת היתה לאמוד את היקף הנזק הכספי הישיר והעקיף כתוצאה מהפרסום השלילי. בין השאלות שנאלצנו להתמודד איתם היא האם נטישה או ירידה בהזמנות של אותם לקוחות נבעה מהפרסום שלילי, או מהמצב בענף. שאלה נוספת, כיצד ניתן לחשב את ההפסדים העתידיים של לקוחות והזמנות, כתוצאה מהחשיפה לאותן שמועות. עבור הלקוח שלנו היה חשוב בעיקר חשיפת האמת והכרה מבית המשפט שאכן מדובר בשמועות שאינן נכונות והחברה לא נתונה לקשיים פיננסיים".

לשון הרע בעידן החדש

מה המשמעות של הפסיקות האחרונות בתחום לשון הרע על התנהלות עסקית?

"ההחמרה בפסיקות בתחום לשון הרע בין אדם לחברו, בין בני זוג ובין חברות מסחריות צברה תאוצה השנים האחרונות, והיא משמשת כלי הרתעה בפני אותם בעלי עסקים שבעבר לא חששו להפיץ שמועות על חברות מתחרות על מנת לנגח מתחרים ולהגדיל את רווחיהם.

"בעשור האחרון, עם כניסתן של הרשתות החברתיות לחיינו, הן הפכו לכלי שיווקי לגיטימי של העברת מסרים מיידיים לקהלים נרחבים. לצד היתרונות, בשנים האחרונות אנו עדים גם לתופעות שליליות שבהם המדיה החברתית הפכה לכלי ניגוח לגיטימי בין הצרכן לחברות המסחריות ובין ארגונים. המצב החדש חייב את המערכת החוקית ובתי המשפט להתמודד עם סוג חדש של הפצת לשון הרע".

מתי הפצת מידע על חברה מתחרה היא לגיטימית ומתי מדובר בלשון הרע?

"בשיחת מכירה עם לקוח, מסירת מידע עובדתי מבוסס על חברה מתחרה, שניתן להוכיחו ואינו בגדר השמצה, היא דבר לגיטימי. אך כאשר המידע איננו מבוסס והוא בגדר שמועה ו/או השמצות על מצבה הפיננסי, יכולותיה הטכנולוגיות ועוד הינן לשון הרע, שבגינן החברה יכולה להיתבע ולשלם פיצויים של עשרות אלפי שקלים".

צילום: ארז שטיינר

תעודת זהות

שם ומשפחה: עו"ד דניאל בכר.

תפקיד: שותף מנהל ובעלים במשרד עו"ד גלזר ושות'.

שנת ההקמה: 1967.

תחומי פעילות: נדל"ן, יזמות והיי-טק, מסחרי תאגידים, מחלקה בינ"ל, ביטוח ונזיקין, חדלות פירעון וליטיגציה.

גיל מצב משפחתי: 42, נשוי + 3.

השכלה: B.A במינהל עסקים עם התמחות במימון, המרכז הבינתחומי הרצליה ; LL.B במשפטים, המרכז האקדמי למשפט ועסקים.

תחביבים: קראטה (בעל חגורה שחורה דאן 4).

חברות בארגונים ציבוריים: שימש מנכ"ל התאחדות הקראטה בישראל בהתנדבות. חבר בוועדת התמחות בלשכת עורכי הדין.

במה היית עוסק אם לא היית עו"ד: "יזם".

הדלת: קליל באוהאוס 5600 בגוון שחור אוניקס 66i

קליל מזמינה אתכם להתייעץ עם המומחים שלה באולמות התצוגה
ומעניקה 7 שנות אחריות* על מגוון החלונות והפתרונות לכל פתחי הבית.
דרשו את תעודת האחריות של קליל ל-7 שנים מהמתקינים המורשים!

7 שנות אחריות

*בכפוף לתנאי האחריות

HAUSE®

קליל. השקט שאחרי האחריות

קליל חלונות מעוצבים

אולמות תצוגה: ONE, ראשון לציון ◆ **הום דיזיין**, נתניה ◆ **צ'ק פוסט**, חיפה ◆ **מפעל**, כרמיאל

www.klil.co.il ◆ *8555

יש לי שבעה ילדים,
שיהיו בריאים...

יהושע \ TBWA

עורך דין!
לך ולמשפחה שלך מגיע לא פחות
מביטוח בריאות קולקטיבי של לשכת עורכי הדין במנורה מבטחים!

אז למה אתה מחכה? לך על בטוח!

לפרטים ויצירת קשר, התקשר למדנס סוכנות לביטוח:

03-6380390

מנורה מבטחים

מדנס SM
סוכנות לביטוח בע"מ

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين فى إسرائيل

* ההטבה לשנתיים למצטרפים חדשים מתחת גיל 40